

relevant

geloof / kerk / mens / maatschappij
bisdom Antwerpen/ maart-april 2015

Grenzen van de toekomst

© Let's Go Urban

OP WEG MET
DE FALENDE MENS

DIOCESANE
ONTMOETINGEN

DIM

GOEDE VRIJDAGTOCHT

Relevant - Nummer 02
TWEEMAANDELIJKS
Maart-april 2015

Afgiftekantoor 2099
Antwerpen X - P 914402
www.relevant-bisdomantwerpen.be

Na de aanslag op de redactie van Charlie Hebdo in Parijs lanceerden imam Saïd Aberkan, rabbijn Emile Wasylng, bisschop Johan Bonny als vertegenwoordigers van de drie grote wereldgodsdiensten in Antwerpen samen met het Antwerpse Stadsbestuur een gezamenlijke oproep om de traditie van samenleven in respect en dialoog tussen godsdiensten en religies in Antwerpen verder te zetten en de gruwelijke aanslag in Parijs te beantwoorden met verbondenheid en een open dialoog. "Wij verzetten ons resoluut en krachtig tegen alle vormen van haat en geweld, die de menselijke waardigheid en de fundamenten van ons samenleven vernietigen. Wij verzetten ons des te meer tegen haat en geweld gepleegd in naam van eender welk geloof of religieuze overtuiging. We moeten resoluut en eensgezind blijven investeren in het harmonieus samenleven in een geest van dialoog en respect voor elkaar. Als moslims, joden, christenen, andersgelovigen of niet-gelovige humanisten."

INHOUD

Woord van de bisschop	3
Grenzen van de toekomst	4
Jaar van het godgewijde leven.....	10
Pastorale chemie	12
DIM en dialoogschool	14
Jezus in de ogen kijken	16
Magazine over eucharistie	17
Groep in de kijker: Kerkraad van de Wegel	18
Estafette: Fans van de Goede Vrijdagtocht	19
De kiosk	20
Vorming	22
Doorkijk	23
Jongerenkatern	24
Was jij erbij?	26
Het voorval	28

COLOFON

Relevant, het diocesane magazine van het bisdom Antwerpen, verschijnt tweemaandelijks. Verantwoordelijk uitgever is Olivier Lins, Schoenmarkt 2, 2000 Antwerpen.

Hoofdredactie: Ilse Van Halst
 Redactieraad: Johan Govaerts, Saskia van den Kieboom, Jan Kint, Olivier Lins, Rita Peeters, Kristin De Raeymaecker, Lea Verstricht, Hilde Wellfens
 Redactie en abonnementen: Relevant, Groenenborgerlaan 149, 2020 Antwerpen, 03 287 35 83, relevant@bisdomantwerpen.be, www.relevant-bisdomantwerpen.be.

Een jaarabonnement kost 20 euro. Jongeren betalen 10 euro. Abonnees in het buitenland betalen 40 euro. Een steunabonnement kost 50 euro. Abonneren kan op IBAN: BE45 7350 3165 1589, BIC: KREDBEBB van vzw Bisdom Antwerpen – Relevant met duidelijke vermelding van naam en adres voor wie het abonnement bestemd is.

© Frank Bahmüller

JE EIGEN KOERS VAREN

Op welke grenzen botsen onze jongeren? Met welke problemen hebben ze te kampen? Weten ze hoe die aan te pakken of slaan ze op de vlucht? Wat hebben ze aan onze samenleving te zeggen en in welke mate luistert die nog naar hen? In dit

nummer verkennen we de grenzen van de toekomst. Opmerkelijk is dat in alle verhalen over en van jongeren een constante opduikt: ze hunkeren naar geborgenheid, ze willen zich verbonden weten, ze zijn op zoek naar zin.

Bij gebrek aan een allesomvattend verhaal waarin ze thuishoren, lijken jongeren soms hun houvast verloren te hebben. Toch worden ze niet helemaal aan hun lot overgelaten. Her en der biedt onze samenleving ankerpunten waar ze tot rust kunnen komen en hun batterijen kunnen opladen, zoals dansschool Let's Go Urban die het beste naar boven haalt bij jongeren met diverse achtergronden en het inloophuis TEJO dat jongeren die even het noorden kwijt zijn, terug op de juiste koers zet. In eigen midden zet jongerenpastoraal IJD steeds opnieuw zijn beste beentje voor om jongeren toe te rusten. In dit nummer helpt het jongeren om niet te verdrinken in het overaanbod aan keuzemogelijkheden. Kortom, waarom zou je alleen roeien? Samen sta je sterker en kun je de golven beter de baas als de zee wat woelig wordt.

Ilse Van Halst

PS. Weet je het antwoord op het raadseltje uit *Was jij erbij?* in de vorige *Relevant* nog niet? Het verhaal van zuster Maria Beirens en de mug is waar.

Jongerenorganisatie Let's Go Urban aan het werk in het Centraal Station van Antwerpen. Bezielster Sihame El Kaouakibi richtte de dansschool in Borgerhout op in 2009. Vandaag vinden er honderden jongeren uit alle lagen van de bevolking de weg naar Let's Go Urban (LGU). Ze leven er zich uit in dans, muziek, theater en sport en leren ondertussen hun leven in handen nemen. Met haar dansschool zet Sihame sterk in op het empoweren van jongeren, ook de zwakkeren. LGU focust immers niet alleen op de ontplooiing van artistiek talent, maar ook op de ontwikkeling van algemene vaardigheden en attitudes. Zo worden jongeren zich bewust van hun verantwoordelijkheden en burgerzin.

© Willy Piasecki

EEN NIEUW VERHAAL

Jongeren zijn de toekomst, zeggen we vaak. Het klinkt eenvoudig en helder. Zij zullen de fakkel overnemen. Zij zijn de leerkrachten, de ingenieurs, de havenarbeiders en de handelaars van morgen. Zij zijn de koppels, echt)paren en ouders van morgen. Zij zijn de gelovigen, ongelovigen of andersgelovigen van morgen. Zij zijn de kiezers en de politici van morgen. Zij zijn de klanten en de consumenten van morgen. Zo kunnen we doorgaan. Iedere groep of beweging kijkt naar de jongeren om zijn bakens uit te zetten. En toch is die vooruitblik helemaal niet eenvoudig. Er loopt immers geen recht spoor tussen jongeren van vandaag en de toekomst die hun wacht.

Vele jongeren voelen zich goed in hun vel. Ze hebben vrienden, kunnen studeren, zijn op weg naar een diploma en rekenen erop dat ze een fijne baan zullen vinden. Hun ouders staan bovendien klaar met alle mogelijke hulp en ondersteuning. *So far so good*. Tegelijk weten we dat dit plaatje op vele plaatsen niet klopt. De kansarmoede onder schoolgaande kinderen en jongeren stijgt. Het gebruik van psychofarmaca neemt onrustwekkend toe in de jongere bevolkingslagen. De scheiding van ouders brengt kinderen soms langdurig uit hun evenwicht. De aarzeling en twijfel omtrent vriendschap, trouw en gezin zijn groot. Zelfs jongeren van bij ons kiezen ervoor om in Syrië te gaan strijden. Heel wat jongeren hebben geen uitzicht op 'een droom van een toekomst'. Die realiteit mag ons niet ontgaan. Het moet ons wakker houden en bewustmaken van onze verantwoordelijkheid.

In zijn apostolische exhortatie *Evangelii Gaudium* steekt paus Franciscus de hand in eigen boezem: "De jeugdpastoraal die wij gewoonlijk uitwerkten, heeft geleden onder de schok van de sociale veranderingen. In de gebruikelijke structuren

vinden de jongeren vaak geen antwoorden meer op hun zorgen, hun behoeften, hun vragen en kwetsuren. Het is aan ons, volwassenen, om hen geduldig te beluisteren, hun twijfels of hun vragen te verstaan en met hen te leren spreken in een taal die ze begrijpen" (nr. 105).

Kerk en jongeren: het is een complex verhaal. Enerzijds biedt de christelijke gemeenschap aan jongeren vele kansen en mogelijkheden, zoals via het onderwijs, de jeugdbewegingen of de jeugdpastoraal. Anderzijds heeft zij het moeilijk om met jongeren in gesprek te gaan over het evangelie en over het geloof. De

geloofsoverdracht lijkt stilgevallen. De samenwerking lijkt uitgedoofd.

Toch komen steeds weer jongeren naar voren die van de Kerk iets meer verwachten. Ze zijn op zoek naar een groter verhaal en naar verbondenheid. Ze willen een stevige boodschap horen en tegendraadse voorbeelden zien. Tegelijk willen ze voor de Kerk iets meer doen. Ze willen een uitdaging aangaan en daarvoor kleur bekennen. Zijn zij de laatsten van een oud verhaal of de eersten van een nieuw verhaal?

+ Johan Bonny

© Filip Caulemans

Bewoners Sahar (rechts) en Daniël uit Irak, Saran uit Guinee, Vanessa en Marie-Thérèse uit Kameroen, Kusha, Tahir en Abdul Manan uit Afghanistan en Nune uit Armenië (midden) van het Opvangcentrum voor azielzoekers van het Rode Kruis in Antwerpen-Linkeroever vertellen hun verhaal aan onze bisschop. De 210 bewoners van dit centrum zitten in de asielpprocedure en hopen allen op een positief advies. Vooral de onzekerheid leidt tot stress, maar ook de eenzaamheid en de angst om wat er gebeurt met de achtergebleven familie zijn zwaar om dragen. Mgr. Bonny bezocht hen op 15 januari samen met vicaris-generaal Bruno Aerts en kanunnik Hendrik Hoet naar aanleiding van de Werelddag van de Migrant en de Vluchteling. Directeur Jan Hertogs en integratiemedewerker Joyce Vermeiren (links) leidden het gezelschap rond.

A person wearing a blue hoodie and dark pants is walking away from the camera on a gravel path in a park. The path is bordered by green grass on the left and a line of bare trees in the background. The sky is overcast.

GRENZEN VAN DE TOEKOMST

WAAR LIGT ONZE JEUGD WAKKER VAN? OVER WELKE
PROBLEMEN STRUIKELEN JONGEREN VANDAAG? HOE KUNNEN
WE HEN TOËRUSTEN OM DEZE HET HOOFD TE BIJEN?

ALS JE KON TOVEREN

Onze samenleving is sterk geïndividualiseerd. Ieder wil de beste kansen voor zichzelf. Voor elkaar opkomen verdwijnt daarbij op het achterplan. Deze evolutie laat jongeren niet onberoerd. Ze voelen zich eenzaam en worstelen met een aantal belangrijke levensvragen, maar weten niet bij wie ze terecht kunnen. TEJO of Therapeuten voor Jongeren, dat vijf jaar geleden van start ging in Antwerpen en nu actief is in heel Vlaanderen, wil voor hen een ankerpunt zijn. Bezielster Ingrid de Jonghe, criminologe, juriste, orthopedagoge en gedragstherapeute, en meer dan honderd vrijwilligers geven er het beste van zichzelf om jongeren te helpen hun eigen koers te varen.

Ilse Van Halst

Relatieproblemen, depressie en levensstress. Dat zijn de belangrijkste problemen die Ingrid De Jonghe bij jongeren detecteert vandaag, naast specifieke problematieken. Opmerkelijk is dat ze zich voordoet bij alle jongeren, hoog- en laagopgeleid, uit probleemgezinnen of hechte gezinnen. "Jongeren hebben vaak contactproblemen met ouders, leerkrachten, vrienden, enzovoort", legt

Ingrid uit. "We merken geregeld dat in de opvoeding vaardigheden zoals vriendschap, loyaliteit, hulpvaardigheid en respect niet meer worden meegegeven."

Op de tweede plaats staat depressie. "Jongeren vatten soms de zin van het leven niet meer", stelt de gedragstherapeute. "Heel wat jongeren hebben een negatief of een afwezig zelfbeeld. Dat laatste betekent dat ze als het ware als een robot door het leven gaan. Ze weten niet waarin ze goed zijn. 'Wat doe ik op deze wereld? Waarom leef ik?', hoor ik wel eens." Omdat ze ontevreden zijn of geen blijf weten met zichzelf, proberen ze anderen te imiteren. Meisjes hongeren zich uit om aan het schoonheidsideaal van de reclame te beantwoorden. Het aantal meisjes dat opgenomen wordt met eetstoornissen stijgt onrustwekkend. "Jongeren imiteren ook BV's of populaire leeftijdsgenoten in de hoop zo goed in de groep te liggen", weet Ingrid uit ervaring. "Maar zo word je niet gelukkig, want je doet dingen die niet bij jouw persoon passen. Dat wreekt zich op de lange duur." Dat wankel zelfbeeld maakt dat jongeren niet stevig in hun schoenen staan. Bij de minste tegenslag zien ze het niet meer zitten. "Een vriendje dat het uitmaakt, volstaat om het zelfbeeld van een tiener aan diggelen te slaan."

Levensstress is een derde problematiek. "Jongeren geven aan sterk onder druk te staan. Ze moeten een zo hoog mogelijk diploma halen, en liefst twee of drie. Van school uit krijgen ze veel opdrachten en als ze thuis komen, liggen daar vaak ook taken op hen te wachten. En dan doel ik niet op de buitenschoolse activiteiten zoals sport, muziek of jeugdbeweging. Soms staat de ontbijt tafel er nog en ligt er een briefje met de opdracht 'schil jij de aardappelen eens?' of 'kun je naar de supermarkt gaan?'" , vertelt Ingrid. "Een aantal jongeren geeft aan dat ze niet meer toekomen aan persoonlijke vrije tijd en

door de combinatie van al die taken wat verlamd geraken."

Tegelijk oefenen jongeren onbewust druk uit op elkaar. In een onderzoek over Facebook geven jongeren van veertien of vijftien jaar aan dat ze het sociale medium als een opgave ervaren. Je moet het geregeld checken of je mist wat er zich afspeelt. Je moet volgen wat er over jou geschreven wordt. Wie niet meedoet, loopt het risico gepest te worden. "In de maatschappij proberen te passen is zeer vermoeiend. Ik ben uitgeput", dixit een jongere.

Daarbij komt dat heel wat jonge mensen vandaag aan hun lot overgelaten worden, ervaart Ingrid. "Ze kunnen nergens terecht met hun problemen en vragen. Niet bij hun ouders, omdat die uit werken zijn of zelf problemen hebben, en evenmin in hun omgeving. Nog nooit hadden we zo'n uitgebreid sociaal netwerk op internet, maar de echte verbindingen tussen mensen, waardoor je iemand jouw verhaal wil toevertrouwen, zijn weggevallen."

Echtscheidingen brengen vaak problemen mee voor de kinderen. In nieuw samengestelde gezinnen is het voor kinderen soms ook moeilijk om hun eigen warme plek te vinden. Volwassenen geven ook niet altijd het goede voorbeeld, aldus de gedragstherapeute. "Ouders vergeten vaak dat ze een verantwoordelijkheid hebben tegenover hun kinderen, doen soms zaken zonder stil te staan bij de consequenties voor hun kinderen of beseffen niet dat jongeren zaken op een totaal andere manier percipiëren dan volwassenen."

De Jonghe vervolgt: "Bovendien is het belangrijk dat ouders hun kinderen leren dat een relatie – of het nu een liefdes- of vriendschapsrelatie is – de moeite waard is. Vandaag wordt op televisie of in reclame te veel een beeld verspreid van het

© Ilse Van Halst

Ben je gastvrij, stel je je verzoenend op of ben je leergierig? Inzicht in je talenten vergroot je zelfvertrouwen en helpt je om knopen door te hakken.

KEN JIJ JOUW TALENTEN?

ideale plaatje. Alles moet fantastisch en geweldig zijn, maar in het dagelijkse leven is dat niet zo. Als men dat vaststelt, trekt men er soms al te makkelijk de stekker uit. Door zelf te werken aan een relatie en niet bij het minste probleem de handdoek in de ring te gooien, leer je jongeren dat het de moeite waard is om voor elkaar te gaan.”

Een en ander maakt dat jongeren in deze woelige tijden vaak niet over de draagkracht of de veerkracht beschikken om problemen te plaatsen. “Soms schijnt de zon, soms regent het. Zo gaat het ook in het leven”, filosofeert Ingrid. “We moeten hen weerbaar maken en tools aanreiken zodat ze niet blokkeren als er iets gebeurt.” Dat is wat TEJO wil doen. Het wil een labo zijn dat het persoonlijk welzijn van jongeren vergroot op een vernieuwende manier. Een grote groep deskundige therapeuten bieden er vrijwillig hulp, gratis, anoniem en laagdrempelig. “We willen jongeren op de eerste plaats het gevoel geven dat ze welkom zijn en naar hen luisteren”, benadrukt de oprichtster. “TEJO wil een aanzet geven tot een nieuwe sociale beweging die een appel doet op de solidariteit en inzet van de hele samenleving of zoals in het Afrikaanse gezegde *It takes a whole village to raise a child*. Het doet immers deugd als je als jongere bijzondere aandacht krijgt van je tante of een muzikleerkracht. Dat zijn ankerpunten, waar je bij problemen terecht kunt.”

Want het komt erop aan er snel bij te zijn als jongeren problemen hebben, weet Ingrid. “Zo voorkom je dat het escaleert en een tweedelijns- of derdelijnsproblematiek wordt of dat jongeren nog problemen meeslepen in hun rugzak als ze volwassen worden. Daarbij is het cruciaal niet te focussen op het probleem, maar aan een oplossing te werken, zodat de jongeren zo min mogelijk gekwetst geraken en net veerkrachtiger worden. Ik vraag hen wel eens: ‘Wat als je zou kunnen toveren?’”

TEJO is actief in Antwerpen, Gent, Ronse en binnenkort ook in Mechelen. Info www.tejo.be

Een man klopt aan bij de Hemelpoort. Petrus laat hem binnen en vraagt: “Vertel eens, wat heb jij op aarde gedaan. Heb jij je missie vervuld?” De man antwoordt trots: “Ik heb geprobeerd om heel goed te leven, net zoals Mahatma Gandhi en Martin Luther King.’ Waarop Petrus antwoordt: “Jammer, die twee lopen hier al rond. Wie ben JJJ geweest?” (Willem Glaudemans)

Sybryn Leirs

En jij, ken jij jouw talenten? Waar ben jij goed in? Heb jij de baan die bij jou past? In deze snel veranderende tijden zijn mensen de verbinding met hun intuïtie kwijt. De interne gps waarop ze altijd konden vertrouwen, slaat tilt. Ook jongeren hebben het knap lastig om keuzes te maken. “Inzicht in je talenten en ze kunnen benoemen vergroot je zelfvertrouwen, zodat je makkelijker knopen kunt doorhakken”, legt Sybryn Leirs uit. Ze is een gecertificeerd talentencoach die in Vlaanderen werkt met het in Nederland ontwikkelde Talentenspel van Willem Glaudemans. Daarnaast werkt ze deeltijds bij CCV Antwerpen.

Het Talentenspel gaat ervan uit dat elk van ons twaalf talenten heeft en dat je die dient aan te sturen. “Talenten zijn geen beroepen zoals leraar of bakker, maar zijn gebaseerd op de archetypen van de Zwitserse psycholoog Jung: gids, leermeester, profeet, nar, herbergier, herder, enzovoorts”, legt Sybryn uit. “Het zijn universele beelden die op een dieper niveau doorwerken. Stel: je kiest voor herbergier. Dat betekent niet dat je

de volgende dag een café moet openen, maar wel dat je gastvrij in het leven wilt staan.”

Eerst ga je na of deze talenten voldoende ruimte krijgen zodat ze niet vervormen. Heeft de herbergier bijvoorbeeld wel sluitingstijden? In het tweede deel krijg je zicht op de plaats die de talenten innemen in je leven. “De meerwaarde van dit spel is dat het zich niet beperkt tot het inzetten van talenten op studieveld of in je professionele leven”, weet Sybryn. “Het richt zich op drie niveaus: de talenten die je voeden en je helpen groeien, de talenten die je inzet in relaties met anderen en de talenten die je helpen jouw droom te verwezenlijken. Dat gaat over de essentie: de kern van je leven. Het kleurt trouwens niet alleen jouw leven, maar inspireert ook anderen, net omdat je ‘straalt’.”

Info via info@talentenspel.be, www.talentenspel.be.

© Montasser AlDe'emeh

© Montasser AlDe'emeh

Montasser AlDe'emeh volgde de voorbije zomer het spoor van Belgische strijders in Syrië.

STRIJDEN IN SYRIË MET HET HART IN BELGIË

“Breek eerst de muur, de haat en de vooroordelen in je eigen hart af. Als iedereen de mens in de ander erkent, is het mogelijk tot vrede te komen”, breekt Montasser AlDe'emeh een lans voor verzoening tijdens ons gesprek bij een glas verse muntthee en een overheerlijke Rghifa, een Marokkaanse pannenkoek met honing. Montasser werd geboren in een vluchtelingenkamp in Jordanië uit Palestijnse ouders. Als uk van twee verhuisde hij naar België. Nu doctoreert hij aan de Universiteit Antwerpen over islamitische radicalisering, Belgische Syriëstrijders en de internationale jihad. Zopas richtte hij het kennis- en onderzoekscentrum ‘De weg naar’ op om potentiële en teruggekeerde Syriëstrijders te deradicaliseren. Na de recente gebeurtenissen in Parijs en Verviers streeft hij meer dan ooit naar verzoening, liever dan haat te prediken. “We moeten naar de ander leren luisteren en zijn beweegredenen proberen te begrijpen.”

Ilse Van Halst

Vanuit ons land trekken heel wat jongeren naar Syrië om zich bij Islamitische Staat (IS) aan te sluiten? Wie zijn ze?

Er bestaat niet zoiets als een profiel van de Syriëstrijder. Iedereen heeft een ander verhaal dat door de omstandigheden geschreven wordt. De gemiddelde leeftijd van de Syriëstrijder is 23 jaar. Het gaat dus doorgaans niet om minderjarigen, maar om jongeren die in staat zijn zelf een beslissing te nemen en er bewust voor kiezen om zich aan te sluiten bij IS. Het zijn evenmin alleen jongeren uit kansarme middens. Zo ken ik een briljant student economie die naar Syrië vertrok.

Menig jongere die zich aansluit bij IS kan de draagwijdte van zijn beslissing niet inschatten. Veelal weten jongeren niet echt wat er gaande is in Syrië. Een Al Qaeda-leider in Syrië vertelde me persoonlijk dat Belgische jongeren vaak de duistere kanten van de gewapende jihad niet kennen.

Wie of wat drijft jongeren in de armen van deze extremistische beweging?

Het gaat niet op louter IS met de vinger te wijzen omdat ze met een blits promofilmpje hier jongeren ronselen. Ons falen als samenleving speelt ook een rol. Het is een en-en-verhaal.

We moeten beseffen dat deze jongelui zich gediscrimineerd en gecriminaliseerd voelen in onze samenleving en hun pijn niet kunnen kanaliseren. Naast socio-economische en geopolitieke factoren speelt de worsteling van deze jongeren met hun identiteit als Vlaming en als moslim een rol. Ze willen iets betekenen, maar in eigen land kijkt niemand naar hen op. Ginds showen ze amper twee uur na aankomst een kalashnikov op Facebook en worden ze een held. Dat betekent dat ze niet volledig gebroken hebben met hun

leven hier. Ze hechten wel degelijk belang aan wat familie en vrienden denken. Ze strijden dan wel in Syrië, maar hun hart ligt nog in ons land.

Ook religieuze motieven spelen. Veel jongeren op zoek naar een houvast, vinden dit in hun geloof. Voor moslimjongeren staat de islam centraal. Als zij hun godsdienst hier niet kunnen beleven, bijvoorbeeld door het hoofddoekenverbod, kan dat een reden zijn om te vertrekken. Bovendien leert de geschiedenis dat onderdrukte bevolkingsgroepen vaak teruggrijpen naar iets dat hen bindt, in dit geval de islam. Door moslimjongeren te onderdrukken en criminaliseren versnelt onze maatschappij juist het radicaliseringsproces.

Volgens jou moet de moslimgemeenschap ook de hand in eigen boezem steken. Hoezo?

Inderdaad. De imams slagen er niet voldoende in om de moslimjongeren die zich hebben afgezet tegen onze maatschappij te bereiken. Radicalisering gebeurt via het internet, niet in de moskee, maar daar wordt wel de basis gelegd, omdat imams er niet-relevante maatschappelijke onderwerpen bespreken. Dat drijft jongeren op zoek naar informatie naar het internet. De geïmporteerde imams weten te weinig over het leven van de gewone jongeren in het post-11 september tijdperk, spreken hun taal niet en zijn niet ingebed in de Vlaamse cultuur. Ze worden niet erkend en betaald, waardoor ze zich moeilijk sociaal kunnen engageren en probleemjongeren in de wijk bereiken.

We moeten ook durven erkennen dat de Moslimexecutieve in ons land faalt. De angst voor islamisering weerhoudt de overheid er bovendien van om hier moskeeën te erkennen, zodat deze

© Itzik Lewy

© Jo Bekaert

Indrukwekkend stil was het op de anders zo rumoerige speelplaats. Op 8 januari hielden leerlingen van het Vrij Israëlitisch Tachkemoni Atheneum (links) een minuut stilte als teken van verbondenheid met de slachtoffers van de aanval op Charlie Hebdo. Op 9 januari volgden leerlingen van het college Olve in Edegem (rechts) hun voorbeeld. "Als de angst ons verlamt en wij zwijgen, worden wij medeplichtig aan hun terreur omdat zwijgen toestemmen is. Dan hebben de radicale moslimterroristen gewonnen", zegt Jan Maes, directeur van het Tachkemoni Atheneum en godsdienstleraar in Olve.

in het duister werken. Voeg daarbij dat moslimjongeren zich ondervetegenwoordigd voelen in de politiek van ons land. Onze samenleving onderschat hun honger naar politiek activisme.

Hoe komt het dat de radicalisering bij Belgische jongeren toeneemt?

Ik geef enkele voorbeelden. Ik ken een moslima die prima geïntegreerd is en een mooie baan heeft. Tot het hoofddoekenverbod gestemd wordt. Zonder hoofddoek wil ze niet meer uit werken gaan. Ze blijft thuis en geraakt geïsoleerd. Of een studente geneeskunde, die in haar zesde jaar stage loopt en haar hoofddoek moet afleggen, weigert en naar Syrië vertrekt. Hier faalt de integratie, niet alleen door foutieve beslissingen, maar ook omdat onze samenleving verwacht dat iemand zich niet alleen integreert maar volledig assimileert. Waarom kunnen we niet iedereen in zijn waarde laten?

Zowel de vorige als de huidige regering pakken het fout aan. Door te stellen dat deze Syriëstrijders in de fout gaan, terwijl zijzelf vinden dat ze goede redenen hebben om naar ginds te trekken, geef je hen de boodschap dat je hen niet ernstig neemt. En door op een verkeerde manier in te spelen op de Syriëstrijd, zet je juist nog meer jongeren aan om te vertrekken. Het is niet omdat iemand een baard laat groeien dat hij geradicaliseerd is. We moeten af van onze vooroordelen.

Ondertussen regeert angst ons land. Moeten we schrik hebben voor aanslagen bij ons?

Nee, maar dat wil niet zeggen dat we niet voorzichtig moeten zijn. De dreiging is reëel. De meeste jongeren uit ons land die naar Syrië vertrekken, vormen geen gevaar. Ze willen enkel deel uitmaken van een kalifaat, een ideaalbeeld dat voor hen waardigheid en eer vertegenwoordigt. Zij keren niet terug naar ons land om een

aanslag te plegen. Maar dat wil niet zeggen dat niemand een aanslag kán plegen.

Met de jongeren die nog willen vertrekken, springen we best omzichtig om. We geven hen best het signaal dat ze beter tien keer nadenken vooraleer te vertrekken, omdat het erg moeilijk zal zijn om terug te keren. Daarbij moeten we ons ervoor hoeden een repressieve houding aan te nemen of hen de boodschap te geven: 'Rot maar op.' Dialoog vanuit een oprechte bezorgdheid is hier aangewezen.

Daarnaast zijn er jongeren die hier blijven en sympathiseren met IS. Het gaat om een kleine minderheid. Via sociale media worden oproepen van IS om aanslagen te plegen snel en breed verspreid. Eén persoon die zich aangesproken voelt, volstaat om een aanslag te plegen. Dat is de realiteit. Dat creëert een polarisatie, waardoor de islamofobie toeneemt. Moslims voelen zich geïsoleerd en niet aanvaard in onze samenleving, wat IS dan weer in de kaart speelt, want zo wordt onze samenleving een ideaal veld om te rekruteren.

Hoe moeten we dan wel reageren? Hoe kunnen we deze jongeren een alternatief bieden?

Mijn boodschap is niet toe te geven aan angst en vooral de weg van de dialoog te bewandelen. We moeten ons ervoor hoeden iedereen over dezelfde kam te scheren. Op de 700.000 moslims in ons land zijn er misschien maar één of twee die echt een aanslag willen plegen.

In de dialoog met potentiële Syriëstrijders zou bezorgdheid de boventoon moeten voeren. Het probleem is het gebrek aan inlevingsvermogen bij onze overheid. We kunnen ons niet verplaatsen in de ander om zijn beweegredenen om te vertrekken te proberen te begrijpen.

We moeten dringend op een andere manier leren omgaan met onze jongeren. Met nadruk op 'ons'. Als de problematiek van de Syriëstrijders iets duidelijk maakt, is het wel dat voor de Belgische regering sommige jongeren geen deel uitmaken van onze samenleving en dat nooit gedaan hebben. Nu wil men hun nationaliteit afnemen. Onze samenleving heeft nog altijd een probleem met het erkennen van alloctonen en moslims. Hier is werk aan de winkel.

Onze politici moeten hun verantwoordelijkheid nemen en durven erkennen dat er onrecht is in het Midden-Oosten. Ze moeten zich realiseren dat ons buitenlands beleid gevolgen heeft voor wat zich bij ons afspeelt. Dat beleid zou dringend herzien moeten worden. Waarom Palestina niet als staat erkennen? Waarom zonder plan of visie deelnemen aan een interventie in Libië en Irak?

Tot slot is het belangrijk de beladenheid van de term radicalisering weg te nemen. Radicalisering op zich is geen probleem, maar wordt wel problematisch als het leidt tot geweld, tot het zich afzetten tegen of het niet meer respecteren van de mening van de ander. Radicalisering betekent eigenlijk dat je tot het uiterste gaat. Ieder van ons is radicaal in sommige zaken waarvoor hij zich engageert. Waarom zijn we niet radicaal in de liefde?

Ik droom ervan dat mensen zich even radicaal uiten in de liefde, als haters zich overal ter wereld radicaal uiten in hun haat. Het probleem is dat wie overloopt van liefde vaak te stil en te braaf is, terwijl mensen die iets of iemand haten dit nadrukkelijk manifesteren. Daarom roep ik iedereen op om gewelddadige radicalisering te bestrijden met radicalisering in de liefde.

Van links naar rechts: Lukas Kint, Evelien Vanhaute, Jens van Rompaey, Ruth Govaerts (© r)

JONGEREN DROMEN VAN MORGEN ...

Lukas Kint, 17 jaar
6de jaar humaniora
Wetenschappen-Wiskunde
aan het Xaveriuscollege
in Borgerhout

Ik ben sterk geïnteresseerd in wetenschappen en vooral in kernfysica. Ik ben lid van de jongerengroep van Volkssterrenwacht Urania in Hove. Je leert er van alles over fysica en sterrenkunde, en er worden superleuke activiteiten georganiseerd, zoals samen op kamp gaan naar het buitenland. Ik zou later graag industriële wetenschappen studeren met als specialisatie kerntechnologie. Ik hoop dat ik daarmee een toekomst kan uitbouwen, want in deze tijden van crisis is het niet vanzelfsprekend om al aan een baan te denken. Kernfusie ontwikkelen is mijn grote droom. Eenvoudig uitgelegd: met zeewater (dat de grondstoffen voor kernfusie bevat) kun je energie produceren. Veel energie.

In deze sector zou ik een meer dan fatsoenlijk loon verdienen, wat mooi meegenomen is, maar belangrijker is dat kernfusie veruit de meest efficiënte en groene energiebron is als we deze op grote schaal kunnen toepassen. Kortom, werkzekerheid en een zekere toekomst zijn belangrijk voor mij, maar evenzeer de zorg voor de natuur en technologische ontwikkeling.

Evelien Vanhaute, 18 jaar
Eerste jaar Kleuteronderwijs
aan Thomas More
in Mechelen

Ik wil graag kleuterjuf worden omdat ik veel van kinderen hou. Al spelend ontdekken ze de wereld stap voor stap. Het is leuk om te zien hoe ze zich ontwikkelen met wat jij hen aanleert. Ik ken enkele kleuteronderwijzers in mijn directe omgeving en ik vind het erg boeiend en leerrijk als ze enthousiast over hun werk uitweiden. Ik koos deze richting absoluut niet omdat ik er later veel geld mee kan verdienen. Ik weet dat dit niet het geval is. Ik wil vooral iets doen dat ik graag doe. Ik hoop dan ook uit de grond van mijn hart dat ik deze baan later kan uitoefenen, want werkzekerheid vind ik belangrijk, en liefst in dezelfde school. Ik denk dat het lastig moet zijn om telkens van school te veranderen en opnieuw een klasje te moeten inrichten.

Jens Van Rompaey, 19 jaar
Seminarist van het bisdom
Antwerpen aan het
Johannes XXIII-seminarie
in Leuven

Als je seminarist bent, is het duidelijk dat je priester wil worden. Priester word je omdat je je geroepen voelt. Dat is niet zo vanzelfsprekend als het lijkt. Ik koos er bewust voor om deze levensweg in te slaan, maar het is pas al wandelend dat ik steeds beter ontdek wat dat inhoudt. Natuurlijk heb je een stevige basis nodig. Een van de ankerpunten in mijn roeping is de innige verbondenheid met Jezus Christus en het verlangen de Blijde Boodschap bij de mensen te brengen. De wegen om dat te verwezenlijken zijn divers en tal van die wegen zijn nog niet helemaal verkend, maar dat is juist de boeiende uitdaging van een seminarist en een priester, zoals trouwens van elke christen. Hoe kunnen we de schat van het geloof die wij ook gekregen hebben, doorgeven in plaats van hem weg te stoppen onder de grond? Als jonge gelovige de kans krijgen om met mijn leven een antwoord te mogen geven op de boodschap van Christus – met vallen en opstaan – betekent voor mij veel meer dan een goed loon of een mooie woonst.

Ruth Govaerts, 21 jaar
Studente Grafische illustratie
aan het Sint Lucas
Antwerpen

Ik ben geïnteresseerd in kunst, maar ik droom er vooral van om later kinderboeken te illustreren. Het is mooi om je dromen te verwezenlijken, maar werkzekerheid is zeker niet onbelangrijk. Daarom wil ik na mijn master nog een D-cursus volgen zodat ik eventueel leerkracht Plastische Opvoeding in bijberoep kan worden.

Ik besef terdege dat het niet gemakkelijk is om als illustrator genoeg geld te verdienen om rond te komen, maar ik zou dat beroep toch echt graag, minstens deeltijds, uitoefenen. Ik zou het ook fijn vinden om opdrachten in mijn persoonlijke stijl te kunnen uitvoeren voor klanten. Hoe dan ook wil ik in de creatieve sector aan de slag.

Saskia van den Kieboom

OP WEG MET DE FALENDE MENS, ALS ZIJN GELIJKE

JAAR VAN HET GODGEWIJDE LEVEN

“Overal in de Kerk, ook op de moeilijke en gevaarvolle plaatsen, op de kruispunten van ideologieën, op de sociale gevechtslinies, daar waar de confrontatie voelbaar is tussen de brandende noden van de mens en de eeuwige boodschap van het evangelie, daar staan de jezuiteten op hun post en zijn ze aanwezig.”

De woorden van Paulus VI tot de jezuiteten tijdens hun 32ste algemene congregatie in 1974 zijn nog steeds actueel. Paus Franciscus hernam ze nadrukkelijk bij de viering van de tweehonderdste verjaardag van de heroprichting van de Sociëteit van Jezus op 27 september 2014. Ook voor jezuit Leo De Weerd, hoofdaalmoezenier van de Vlaamse gevangenis en gevangenis-aalmoezenier in Brugge, verwoorden ze de kern van zijn zending.

Ilse Van Halst

Hoe belangrijk is een Jaar van het godgewijde leven voor de jezuiteten?

Het is een ideale kans om in te zoomen op het religieuze leven als specifieke manier van leven binnen onze kerkgemeenschap, naast vele andere mogelijkheden om als geëngageerd christen te leven. Niet met de bedoeling om ons als koopwaar te etaleren op de markt van de zingeving, maar

om te getuigen hoe deze manier van leven een weg naar geluk kan zijn.

Onze orde wil dit jaar enkele concrete activiteiten in de kijker plaatsen. Zo zullen we tijdens de zomermaanden voor het eerst jongere jezuiteten uit onze Vlaamse provincie, Nederland, Ierland en Engeland samenbrengen over de landsgrenzen heen. In projecten zoals *Met God in de bossen* of onze Loyolatocht, willen we ons gelovig zoeken en engagement als religieuzen met anderen delen. Ook zenden we vanuit Vlaanderen jongeren naar Jesuits Volunteers Communities in Frankrijk, waar ze een jaar lang meeleven in een van onze gemeenschappen en zich engageren in een concreet sociaal project. Ons initiatief Magis wil jongeren dan weer de kans geven om even uit de ratrace te stappen en alternatieve manieren van leven te ontdekken waarin gemeenschap, gebed en engagement een plaats krijgen.

Met welke uitdagingen worden jullie vandaag geconfronteerd?

Ook al zijn we binnen de katholieke Kerk de mannelijke orde met het grootste aantal leden, ons aantal krimpt gestaag. De zorg om bijvoorbeeld leegstaande gebouwen en het sluiten van huizen hebben we minder omdat in onze apostolische manier van leven onze zending primair is.

Voor ons ligt de uitdaging in het werken over landsgrenzen heen. Wie vandaag intreedt in onze orde, moet beseffen dat hij steeds binnen een Europese context gezonden zal worden. We werken al samen met Nederland. In de toekomst willen we ook samenwerken met Ierland en Engeland. Onze jonge jezuiteten beginnen hun opleiding in Birmingham.

Religieuzen ontfermen zich vaak over de meest kwetsbaren en trachten hen een

toekomst te geven. Hoe kenmerkend is dit voor de jezuiteten en voor uw taak?

Als jezuiteten willen we de zorg voor minderbevoegden of sociaal zwakkeren bewust meenemen in onze zending. Onze colleges hebben nog vaak de reputatie elitair te zijn, terwijl onze orde daar uitdrukkelijk afstand van neemt. We vinden het belangrijk dat jongeren hun blik verruimen, dat ze ook oog hebben voor de zwakkeren en het voor hen durven op te nemen. Daarom introduceren we sociale projecten als verplicht onderdeel in het studiepakket op onze colleges. Leerlingen gaan op bezoek in een bejaardentehuis of draaien mee in een Arkgemeenschap en proeven zo van de ervaring wat het betekent om oud te zijn of om met een beperking door het leven te moeten gaan.

Zelf stoot ik in mijn zending als gevangenis-aalmoezenier voortdurend op de grenzen van onze samenleving. De gevangenis houdt onze samenleving een spiegel voor van wat er verkeerd loopt en legt een aantal pijnpunten bloot, maar merkwaardig genoeg wil deze daar niet van weten.

Ten eerste confronteert de gevangenis ons op een pijnlijke manier met de schijnwaarden, die onze samenleving ophemelt, maar waaraan mensen vaak ten onder gaan: het belang van het uiterlijk vertoon, bezit, geld ... Daarnaast drukt ze ons met de neus op het falen van onze instellingen. De zorgsector wordt soms erg hard door de vele reglementen, intakegesprekken en ellenlange wachtlijsten. Heel wat mensen vallen tussen de mazen van het sociaal vangnet. Waar kunnen zij terecht? Sommigen belanden in de criminaliteit en uiteindelijk in de gevangenis. Anderen kunnen niet meer mee in de ratrace vandaag waar enkel prestaties en diploma's van tel zijn of worstelen met een laag zelfbeeld met alle gevolgen van dien.

Leo De Weerd

Het initiatief Magis geeft jongeren de kans om even uit de ratrace te stappen en alternatieve manieren van leven te ontdekken waarin gemeenschap, gebed en engagement een plaats krijgen.

Hoe spoor je deze mensen in de marge op en hoe bied je hen toekomstperspectief?

Jezus herhaalt voortdurend dat we geroepen zijn om naar de zieken te gaan, niet naar wie gezond is. Paradoxaal genoeg ervaar ik dat je vaak kritisch wordt bekeken als je dit doet. Is het niet net onze opdracht als samenleving om ons over deze mensen te ontfermen zodat ze niet meer hervallen in dat negatieve gedrag?

Als aalmoezenier probeer ik met de hulp van een schare vrijwilligers met de mensen in de gevangenis op weg te gaan als gelijke, net zoals Jezus heeft voorgedaan: eerst en vooral door er eenvoudigweg te zijn voor hen, te luisteren naar hun verhaal en samen na te gaan wat nog te herstellen valt. Dat betekent niet dat ik hun daden goedkeur of hen daarin bevestig. Dat verwachten ze ook niet. Ze weten doorgaans zeer goed dat ze verkeerd gehandeld hebben en ervaren vaak de nood om dat weer goed te maken. In de gevangenis krijgt het evangelie een sterke zeggingskracht omdat begrippen als schuld en zonde concreet zichtbaar worden in de levensverhalen van mensen. Het evangelie wordt daar heel existentieel. Dat maakt meteen dat je er heel wat mensen mee kunt bereiken.

Ook nadien ben ik er voor hen indien zij dit wensen. In ons huis in Brugge bieden we enkele mensen die vrijkomen gedurende ongeveer een jaar onderdak, als tussenstap naar een nieuw leven in onze samenleving. In een begeleid programma leren zij leven in groep, met een zeker gebedsritme, en bouwen zij stap voor stap een nieuwe toekomst op. Als religieuzen leren zij ons dat we telkens opnieuw moeten openstaan voor het andere, soms het verrassende. Dat is een rijke ervaring.

Geregeld bezoek ik iemand die ik in de gevangenis begeleidde en vrijgekomen is. Omdat je samen

een intens traject aflegde, word je bevriend. Zo vier ik nog altijd de verjaardag van een vrouw die zeventig werd in de gevangenis. Op dat moment wilde ze haar verjaardag niet vieren. "Maar als ik vrijkom, nodig ik u elk jaar uit op die dag", zei ze me. En zo geschiedt het. Dat zijn mooie momenten. Het leert me dat de falende mens, als je hem blijft ondersteunen, een veerkracht kan ontwikkelen waaruit terug iets moois kan groeien. De veerkracht van deze mensen verbaast me vaak. Op dat vlak heb ik veel van hen te leren. Hoe vaak blijf ik niet tobben over zaken die ik erg vind, maar die futiliteiten zijn in vergelijking met hun problemen?

Hoe kunnen de Geestelijke Oefeningen van Ignatius van Loyola hoop en uitzicht bieden aan wie het niet meer ziet zitten?

Net zoals Jezus mensen persoonlijk aanspreekt, richten de Geestelijke Oefeningen zich sterk op persoonlijke ervaringen. Ze vertrekken vanuit de mens die we zijn, met ons verleden, met onze mogelijkheden, maar ook met onze beperkingen, om van daaruit ons geloof met God waar te maken. Eerst komt het er dus op aan jezelf te leren kennen en te aanvaarden, pas daarna waag je het avontuur met God. Dat is verrassender dan je denkt. Het betekent dus niet dat je het geloof moet zien als een oplossing voor al je problemen. Het betekent evenmin dat je het geloof op je leven legt als een doel of maatstaf van hoe je moet worden. Integendeel, je mag er zijn zoals je bent. Zo ben je gewenst en geliefd door God. Jezus

gaat bij voorkeur naar de zwakken, zij die falen, zij die in de fout gaan, omdat Hij hen wil tonen dat zij niet samenvallen met hun daden, en roept hen vooruit. Zo tracht ik ook te werk te gaan in de gevangenis. Al te vaak worden mensen in de gevangenis benaderd vanuit een dossier. Als je je op voorhand reeds een beeld vormt, hoe kun je dan nog objectief luisteren naar die man of die vrouw?

Haalt het iets uit?

Beetje bij beetje zetten we anderen aan tot engagement door onze houding. Mensen uit de buurt die in ons huis Iñigo naar de viering komen, merken dat hier mensen uit de gevangenis over de vloer komen. Je ziet hen denken: "Die paters laten dat toe ...". Dat doorbreekt hun vooringomen beeld. Op het einde van het jaar vragen we aan de gelovigen in onze viering of ze kalenders of zakagenda's op overschot hebben voor de gevangenen zodat zij de tijd kunnen bijhouden in de gevangenis. Kregen we eerst reacties als "Kunnen ze dat niet zelf kopen?", dan moeten we nu zelfs de vraag niet meer stellen. Onze bezoekers brengen ze spontaan mee.

Wij mensen hanteren categorieën van rijk en arm, aanzienlijk of waardeloos. Zo delen we elkaar op en trekken we grenzen in onze omgang met elkaar. Jezus had geen problemen om dit soort van grenzen te overschrijden. Aan ons om Hem te volgen.

Wat is de zin van religieus leven vandaag?

Op 21 maart om 14.30 uur getuigen zuster Erica, priorin van de benedictinessen in Schoten, en zuster Emmy Vermeulen, algemeen overste van de ursulinen van Onze-Lieve-Vrouw-Waver, in het kader van het Jaar van het godgewijde leven. Toegang: 5 euro. Plaats: Priorij Regina Pacis, Sint-Amelbergalei 35, 2900 Schoten. Zo snel mogelijk inschrijven via benedictinessen.schoten@skynet.be.

PASTORALE CHEMIE

DIOCESANE ONTMOETINGEN ALS VERBINDING

PT-leden kennen allicht de jarenlange traditie van de 'dekenale avonden' die de laatste jaren steeds plaatsvinden in het Provinciaal Vormingscentrum in Malle. Maar het PT of parochieteam is niet meer wat het vroeger was en ook het dekenaat kent nieuwe grenzen en indelingen. Vandaag spreken we over vicariaten en pastorale eenheden. Die evolutie leidde tot een totaal nieuwe aanpak: de diocesane ontmoetingen. Al maanden wordt achter de schermen aan de voorbereiding gewerkt. 'Relevant' sprak met enkele leden van een 'uitwerkgroep' die zijn opdracht kreeg van een ruimere 'klankbordgroep'.

Johan Govaerts

Meer dan twintig medewerkers uit allerlei hoeken – de klankbordgroep – staken de koppen bijeen en bakenden de opdracht af die een werkgroep vervolgens concreet uitwerkte. “Na de grote vakantie vlogen we er meteen in”, blikt Jan Kint van deze uitwerkgroep terug. “Eén van de belangrijkste aspecten van de pastorale eenheden bestaat in het kijken over muurtjes en het contact zoeken met elkaar. Als dat lukt,

ontdekken mensen dat ze een gezamenlijke 'drive' delen.” Net daarover gaat het programma van de diocesane ontmoetingen dat de mobiliserende titel *Hallo!* kreeg.

Van bij de start zocht de klankbordgroep daarom naar partners uit veel meer dan louter parochiële hoeken. Want religieuzen, ziekenhuispastores, godsdienstleerkrachten, medewerkers aan Welzijnsschakels of Broederlijk Delen, gevangenispastores, haven- of legeraalmoezeniers, allen komen in het vizier als we de noemer 'leerling van Jezus' hanteren. De uitwerkgroep werd bewust samengesteld uit een brede waaier van mensen uit verschillende sectoren: onderwijs, jeugdpastoraal, pastoraal in voorzieningen, parochiepastoraal en stadspastoraal.

Marina Heyse, zelf werkzaam als pastor in een voorziening, ziet deze denkoefening als een boeiende uitdaging. “Met de diocesane ontmoetingen willen we mensen goesting geven om met elkaar in contact te komen”, getuigt ze enthousiast. “Ze mogen niet van het begin tot het einde op hun stoel blijven zitten!” Daarom zet de uitwerkgroep een actief contactprogramma op poten zodat tijdens de ontmoetingen zelf mensen zoveel mogelijk met elkaar in contact komen. Tijdens een kort filmpje dat nu op YouTube te zien is, nodigt mgr. Bonny iedereen uit om deel te nemen.

Eten en drinken

Anke Vuurens onderstreept de kerndoelstelling van de diocesane ontmoetingen: “We stimuleren dat mensen uit verschillende geloofskernen elkaar erkennen en waarderen. Ze kunnen leren van elkaar en elkaars bezig-zijn. Zo'n ontmoeting is als eten en drinken voor het pastoraal engagement van elk van ons. Dat zal duidelijk

blijken tijdens een sterk Bijbels gekleurde slotbezinning.”

Onze bisschop zal de ontmoetingen openen en iedereen oproepen om mee te werken aan de toekomst van de Kerk. Christa Damen vertrouwt erop dat hij zal anticiperen op een aantal concrete bekommernissen: “Mensen uit het onderwijs willen weten wat de meerwaarde kan zijn van de keuze voor de pastorale eenheid. Het moet een win-winsituatie zijn. Het kan toch niet de bedoeling zijn om alles draaiende te blijven houden met steeds minder mensen?”

Een multimediale getuigenis vormt het hart van de diocesane bijeenkomsten. De uitwerkgroep stelde een lijst samen van potentiële getuigen die in meer dan één sector actief zijn en filmde hun verhaal. Het resultaat zal tijdens de bijeenkomsten getoond worden. “Dit kortfilmpje is als een spiegel. Het zet de aanwezigen hopelijk aan om zelf actief op zoek te gaan naar verrassende ontmoetingen”, besluit Johan Serré.

De uitwerkgroep liet zich inspireren door een aantal kortfilms die ze online aantrof. “We zagen een duidelijke parallel tussen de voetbalwereld en de Kerk in een filmpje van de Koninklijke Nederlandse Voetbalbond op YouTube (zie kader)”, vertelt Jan gedreven. “We stootten ook op andere voorbeelden van verrassende ontmoetingen tussen mensen die elkaar niet kenden. Dat leverde steeds bijzonder boeiende verhalen op.” Natuurlijk focussen de diocesane ontmoetingen op pastorale ontmoetingen. Jan verduidelijkt: “We geloven dat mensen die zichzelf bekennen als 'leerling van Jezus', ook al verschillen ze sterk, elkaar toch verrassend kunnen 'herkennen'. Geloven laat tussen onbekenden een unieke chemie ontstaan. En die chemie zal begin juni borrelen tijdens de diocesane ontmoetingen in Malle!”

Vooraf hoopt de uitwerkgroep zoveel mogelijk mensen warm te maken voor de ontmoetingen via YouTube. Je vindt een link naar het filmpje op de (tijdelijke) website www.hallo2015.tk van *Hallo!* "Dat doen we bewust," zegt Annemie Bruyland, "omdat we op een heel gevarieerde doelgroep pastorale sleutelfiguren mikken. We willen immers niet alleen leden uit pastorale teams bereiken. Ook leerkrachten, diaconale werkers en jeugdwerkers kunnen 'pastorale sleutelfiguren' zijn. Ook zij bouwen mee aan de pastorale eenheid!"

Alle deelnemers zullen huiswaarts keren met een map vol werkmateriaal. Annemie licht alvast een tip van de sluier: "We maakten tal van werkvormen bij YouTube-filmpjes. Ook de originele slotbezinning en de liedjes vind je terug in de deelnemersmap. De uiteenzetting van onze bisschop filmen we live en zetten we achteraf online zodat iedereen ze kan herbekijken. En de dvd met alle getuigenissen kun je vooraf bestellen bij inschrijving of ter plaatse aankopen tijdens de pauze."

Noteer nu al 1, 2 of 3 juni in je agenda!

Er vinden zes diocesane ontmoetingen plaats. Op maandag 1 juni (namiddag of avond) voor zoveel mogelijk mensen uit het Vicariaat Antwerpen en op dinsdag 2 juni of woensdag 3 juni (telkens namiddag of avond) voor zoveel mogelijk mensen uit het Vicariaat Kempen. Prijs: 8 euro. Er wordt met aandrang gevraagd tijdig in te schrijven via antwerpen@ccv.be of 03 287 35 83. Info en inschrijvingen: www.hallo2015.tk.

Een merkwaardige parallel

Een filmpje over de Koninklijke Nederlandse Voetbalbond KNVB op YouTube (surf naar *KNVB Back to basics*) toont hoe een vanouds vrijwilligersvereniging vandaag onder druk staat. De parallellen met onze kerksituatie liggen voor de hand. In de KNVB neemt de bereidheid tot meewerken af omdat mensen met overvolle agenda's kampen. Ook in het kerkwerk stel je dit vast. De leiding rust op steeds smallere schouders. Leden gedragen zich meer en meer als klanten die een beroep willen doen op een 'dienst'.

Om dit probleem te 'tackelen', onderscheidt de KNVB drie aspecten waaraan aandacht moet besteed worden: strategie, of welke koers willen we varen; structuur, of wie doet wat; en cultuur, of wat zijn onze gebruiken en rituelen. Vertaald naar de pastoraal ziet dit er als volgt uit. Onze strategie wordt uit de doeken gedaan in de *Visietekst van en voor ons bisdom*. Onze structuur heeft alles te maken met de nieuwe indeling van pastorale eenheden, dekenaten en vicariaten. En onze cultuur – volgens de KNVB de belangrijkste succesfactor – staat voor een samengedragen Kerk-van-mensen.

“De Kerk bestaat niet, leve het kerken!”

”

In eenklank met het verenigingsleven geldt ook voor ons dat de Kerk geen bedrijf of supermarkt is en dat de mensen geen klanten zijn. Hoe moet het dan verder? De film voorspelt: "We worden gemeenschap waar we samen onze schouders onder zetten. Daarbij zijn aandacht en waardering voor mensen cruciaal." Mensen zijn vaak wel bereid tot het opnemen van een (deel)taak als ze gewaardeerd en persoonlijk aangesproken worden. Dit veronderstelt duidelijk strategische keuzes, een helder antwoord op de vraag 'waar staan we samen voor?' en vooral het besef: mensen 'zijn' de Kerk.

Zo hoeven we morgen niet méér te doen, maar misschien wel andere zaken. Dit alles op de noemer van binden en verbinden. Daarom hebben we enthousiaste 'verbinders' nodig. Het KNVB-filmpje besluit met de oneliner: 'De vereniging bestaat niet, leve het zich verenigen!' Ook dat kunnen wij probleemloos vertalen: 'De Kerk bestaat niet, leve het kerken!'

DIALOOGSCHOOL

NIEUW REFERENTIEKADER VOOR DIM-SCHOLEN

Van Dale omschrijft de term referentiekader als ‘geheel van gewoonten, patroon van maatstaven’. Voor Diocesane Inrichtende Machten (DIM) is het de vruchtbare grond waarin wij het Eigen OpvoedingsProject (EOP) van iedere DIM-school tot volle bloei willen laten komen. Een leidraad om in een steeds complexere maatschappij onderwijs en vorming te verstrekken vanuit een doorleefd christelijk perspectief.

Peter Nys

Lid van WIRO

Directeur Olve Edegem

Vier pijlers

Vanuit de christelijke identiteit en vertaald in het EOP willen we als DIM-scholen met al onze partners samenwerken aan de ontplooiing van en zorg voor iedereen. Dit maken we concreet vanuit vier pijlers: gemeenschap vormen, zorg dragen, verkondigen en vieren. In ons referentiekader geven we uitgebreid inhoud aan deze domeinen. Het zijn echter zorgvuldig uitgezochte termen, die ook op zichzelf voldoende zeggingskracht bezitten.

Dialoogscholen

Om tegemoet te komen aan het veranderend maatschappijbeeld, plaatsen we het concept van de dialoogschool centraal. Onze bisschop, mgr. Johan Bonny, gebruikte het begrip in zijn

visietekst *Een houtskoolvuur met vis erop en brood* (2012). Vanuit een klare eigen identiteit voeren we de dialoog met de traditie en de hedendaagse tijd, met de geloofsgenoten, maar ook met wie onze overtuiging niet deelt. We plaatsen onze scholen heel bewust in de stroom van de katholieke traditie, maar willen hen ook blijvend toetsen aan de openheid en diversiteit die er inherent deel van uitmaken. Deze dialoog actualiseert voortdurend onze identiteit.

Was ons vorige referentiekader uit 2000 dan ‘versleten’?

Zeker niet. De fundamentele waarden van waaruit het werd geschreven, zijn onveranderd gebleven. Het is een boutade, maar de wereld rondom ons verandert steeds sneller. De

nood aan een nieuwe tekst kwam er dan ook vooral vanuit die vaststelling. Waarden moeten immers worden overgedragen. Geen sinecure in een maatschappij waarin – volgens de onderzoeken van vooraanstaande sociologen – het zoeken naar zingeving, de vereenzaming en onzekerheid, maar vooral ook het in vraag stellen van de ‘grote waarden en instellingen’ steeds prominenter op de voorgrond staan.

Van de basis naar de top en weer terug

Om tot een gedragen referentiekader te kunnen komen, werd in 2000 de Werkgroep voor de Implementering van het Referentiekader voor een Opvoedingsproject (WIRO) opgericht. Vorig jaar discussieerden de huidige leden van de werkgroep onder leiding van Begeleider Identiteit

Wat is DIM?

DIM staat als letterwoord voor Diocesane Inrichtende Machten. In ons bisdom zijn er 124 scholen die bestuurd worden door DIM-schoolbesturen die afhangen van de bisschop van Antwerpen.

De scholen zijn zo structureel verbonden met de diocesane gemeenschap. Hun missie vertrekt vanuit de inbedding in de diocesane geloofsgemeenschap. Ze plaatsen zich, elk met een eigen opvoedingsproject dat aangepast is aan hun eigen unieke plaats in het diocesane landschap, expliciet in de visie van het bisdom zoals uitgeschreven in de visietekst *Een houtskoolvuur met vis erop en brood*.

DIM-scholen kunnen kleuter- en lagere scholen zijn, secundaire scholen in al hun verscheidenheid, centra voor deeltijds onderwijs of centra voor volwassenenonderwijs.

Ze zijn verspreid over heel ons bisdom: van Antwerpen tot Arendonk, van Essen tot Lier. Ook het Klein Seminarie te Hoogstraten met zijn internaat behoort tot een diocesaan schoolbestuur.

Referentiekader

“Vanuit de christelijke identiteit werken wij aan onze school door de concretisering ervan in vier pijlers.” Deze zin vormt de essentie van het Referentiekader 2014, de gemeenschappelijke dragende visie die DIM uitschreef voor haar scholen. Elke DIM-school wordt uitgenodigd deze visie te vertalen naar het Eigen OpvoedingsProject (EOP). Dat biedt de kans om het kader te actualiseren en te verfijnen naar de eigen context van de school: de leerlingen, de omgeving van de school, het studieaanbod enzovoort. Zo krijgt elke DIM-school een eigen identiteit in het grote geheel.

Op de muren van de Vrije Basisschool De Ceder uit Kessel pronkt het nieuwe DIM-logo.

en Pastoraal Christa Damen en met de medewerking van voorzitter Bruno Struyf over de inhoud van het nieuwe referentiekader. Elk woord en elke zij werden gewikt en gewogen.

Niet vrijblijvend

Elke DIM-school kreeg de opdracht om dit referentiekader tijdens dit schooljaar kenbaar en volgend schooljaar concreet te maken. Deze implementatie betekent dat ook het Eigen OpvoedingsProject onder het vergrootglas moet worden gelegd. Waarvoor staan wij als school? Past ons EOP binnen het nieuwe referentiekader? Voor sommigen zal het aanbrengen van lichte nuances volstaan, anderen wacht misschien een meer fundamentele aanpak.

Tot slot ...

laten we nog even het referentiekader zelf aan het woord. De gedragenheid en opdracht die erin liggen vervat, kunnen niet beter worden verwoord. "Het personeel, de directie en het schoolbestuur zoeken hun drijfveer blijvend in de inspirerende woorden en daden van Jezus die met oog voor de kwetsbare mens al weldoende rondging en de mensen toesprak. Hij verkondigde het evangelie, Blijde Boodschap voor alle mensen en voor heel de samenleving. Als DIM-scholen mogen wij daartoe bijdragen, in de lijn van de visietekst van mgr. Johan Bonny: *Een houtskoolvuur met vis erop en brood.*"

Op weg

De DIM-scholen trekken bewust en duidelijk de kaart van de katholieke dialoogschool. Lieven Boeve, de directeur-generaal van het Vlaams Secretariaat van het Katholiek Onderwijs, stelt dat de katholieke dialoogschool het model is waarnaar elke school binnen de koepel zich dient te richten. "Vanuit de traditie waarin de school staat en in dialoog met haar omgeving, wil de katholieke dialoogschool een oefenplaats zijn voor een (samen)leven in een wereld die ten voeten uit gekenmerkt is door veelheid, diversiteit en verschil", stelt Boeven. "Precies de competentie kritisch-creatief om te gaan met wat eigen en wat anders is, zal mensen in staat stellen bij te dragen aan een open, zinvolle, verdraagzame en duurzame samenleving, waar een plaats is voor iedereen – een wereld zoals ook God zich die droomt." In zijn visietekst kiest onze bisschop ook uitdrukkelijk voor het model van de dialoogschool.

Op een studiedag begin dit jaar in het TPC lichtten An Mollemans en Paul Vereecke, medewerkers van de Academische Lerarenopleiding van de Faculteit Theologie en Religiewetenschappen van de KU Leuven, het begrip 'katholieke dialoogschool' toe. Nadien gingen de aanwezige directie- en schoolbestuursleden in gesprek met elkaar. Vanuit heel concrete situaties die zich voordoen op hun school, dachten ze na over de keuzes die ze elke dag maken. Wat doe je met een leerling die zoveel zorg nodig heeft, dat je tekortschiet in de zorg voor zijn klasgenootjes? Hoe ga je om met een leerkracht die het moeilijk heeft met het katholieke geloof? Mag een leerling om geloofsredenen thuisblijven van een meerdaagse uitstap? Hoe breng je in de klas ter sprake dat een ouder van een leerling om euthanasie vraagt? Al deze vragen dagen de katholieke dialoogschool uit tot een antwoord vanuit de eigen identiteit, in dialoog met de ander. Kennen we onze eigenheid voldoende en brengen we ze binnen in de dialoog?

Aan de slag

Paul Proost, directeur van de Vrije Basisschool-Zevendonk in Turnhout, ging meteen aan de slag met het nieuwe referentiekader in zijn school. "Tijdens onze eerste personeelsvergadering bespraken we wat het nieuwe DIM-logo bij ons oproept. Ook de symboliek kwam ter sprake, onder meer van het kruis dat de puzzelstukken verbindt. We bekeken de plaats van het Referentiekader in het geheel van de documenten over het katholiek basisonderwijs in Vlaanderen. Zo legden we een verband met het grote geheel, maar ook tussen onze school en de andere DIM-scholen, elk met hun eigenheid."

Het was geen eenmalige oefening. Enkele weken geleden nam het personeel van de Vrije Basisschool-Zevendonk het Referentiekader opnieuw ter hand. "We haalden er de krachtlijnen uit aan de hand van een PowerPointpresentatie", licht Paul Proost toe. "Nadien gingen de leerkrachten zelf aan de slag met een fluostift. Ze markeerden de kerngedachten en probeerden deze met hun eigen woorden aan elkaar te vertellen. Daarna kwam het Eigen Opvoedingsproject aan bod. Al snel viel het op dat daarin een aantal accenten ontbreken en dat sommige formuleringen niet meer eigentijds zijn."

Er werd een kerngroep aangeduid die de school-eigen visietekst kritisch zal bekijken, aanvullen en herwerken. Hun werktekst komt dan aan bod tijdens de volgende personeelsvergaderingen. Paul Proost: "Daarna willen we de ouders erbij betrekken: ook aan hen willen wij vertellen vanuit welke visie wij school willen maken."

JEZUS IN DE OGEN KIJKEN

GROEIEN ALS MENS DANKZIJ BIBLIODRAMA

Samenkomen met een groep mensen rond een Bijbeltekst. Elk neemt een rol op uit het Bijbelse verhaal om dat van binnenuit te verkennen. Al spelend verbindt ieder wat hij of zij aan bagage meedraagt van het eigen leven met de Bijbeltekst en de ervaring van anderen en groeit zo als mens. Dat is bibliodrama in een notendop. Jes Bouwen uit Arendonk en Anne Coussement uit Harelbeke zijn alvast gebeten door de bibliodramamicrobe. Vanuit de vereniging Bibliodrama tussen Hemel en Aarde namen ze vorig jaar deel aan de Europese conferentie over de methode in Aland, een Finse eilandengroep. Vijftig deelnemers uit negen landen wisselden over talen en godsdiensten heen ervaringen uit.

Kristin De Raeymaecker

Bibliodrama is een vrij jong fenomeen. In de jaren 1980 deed het zijn intrede in het religieuze landschap in de Verenigde Staten, Duitsland en Nederland. Zo'n tien jaar later introduceerden Karel Vanspringel en Jean Agten deze methode, met logistieke steun van de abdij van Tongerlo. Later kwam de opleiding onder de koepel van CCV Antwerpen terecht.

Inmiddels kreeg de vereniging Bibliodrama tussen Hemel en Aarde in Vlaanderen vaste voet aan de grond.

"In 2004 volgden we beiden de basisopleiding. Daar ontmoetten wij elkaar. Sindsdien begeleiden we geregeld samen sessies bibliodrama in verschillende contexten. In juni zullen we samen een workshop begeleiden op de Kirchentag in Stuttgart", vertelt Jes van het opleidingssteam.

"In bibliodrama worden mensen uitgenodigd om zich in te leven in een rol uit een Bijbelverhaal en de dialoog met elkaar aan te gaan, vanuit hun eigen levenservaring en achtergrond", legt Anne uit. Jes vult aan: "Specifiek voor onze Vlaamse context is dat we doorheen de jaren een gamma aan korte en langere werkvormen hebben ontwikkeld. Telkens gaat het om het verkennen van een (Bijbel)verhaal in groep. De rijkdom aan verschillende werkvormen met dans, zang en creatieve verwerking maakt dat we in heel verschillende omstandigheden mensen kunnen meenemen in het bibliodramaspel. De enige voorwaarde is dat je ervoor openstaat."

Jes en Anne vinden het steeds opnieuw een uitermate boeiende ervaring: "Bibliodrama spreekt de mens in zijn geheel aan: hoofd en hart. Je geloof, je relaties, je persoonlijk leven, alles speelt mee." Het spreekt voor zich dat het niet zo eenvoudig is om dit proces te begeleiden. "Het spel kan mensen tot in hun diepste wezen raken. Elk bibliodrama is anders. Diepgang, spanning, ernst, lach en ontroering wisselen elkaar af. Mensen zijn soms bang voor wat het bij hen losmaakt", getuigt Jes uit ervaring. "Soms zet het zich ook pas dagen later door. Zo bleef de zin *I count them my enemies* uit Psalm 139 uit de bibliodramaconferentie

in Aland nog weken nadien door mijn hoofd spelen en me voortstuwen." Vanuit bibliodrama werken met psalmen was voor Jes een nieuwe en unieke ervaring. "Dat zijn we in ons land niet gewoon, maar het opent nieuwe perspectieven."

Jes en Anne geloven sterk in bibliodrama. "De vaardigheden en inzichten van deze methode hebben invloed op mijn pastoraal werk, op de manier waarop ik vragen stel, op mijn manier van preken, kortom, op mijn hele persoons- en geloofsgroei", zegt Anne, die ook ziekenhuispastor is. "Ik gebruik de methode in mijn godsdienstlessen, op bezinningsdagen, tijdens preken in de gevangenis, in de vormselcatechese", zegt Jes, godsdienstleerkracht en gevangeniszaalmeester. "Het maakt de Bijbel opnieuw levend en toegankelijk op een verrassende wijze. Het is nooit af, nooit hetzelfde. Het zijn verhalen in beweging. Bibliodrama maakt de wortels van Kerk-zijn zichtbaar en voelbaar: je kijkt Jezus zelf in de ogen."

- Hof Zevenbergen organiseert twee keer per jaar een bibliodramadag: op 30 mei en in september. Inschrijven bij hof.zevenbergen@emmaus.be
- Of ben jij al heel wat bibliodrama-ervaringen rijker en wil je ook zelf begeleider worden? Van 15 tot 18 april organiseert CCV Antwerpen in samenwerking met Bibliodrama Tussen Hemel en Aarde een basismodule bibliodrama begeleiden in Hof Zevenbergen. Inschrijven via info@bibliodrama.be en CCV Antwerpen.
- Meer info op www.bibliodrama.be

DE KUNST VAN GOED SAMENLEVEN

MAGAZINE OVER EUCHARISTIE MET VERRASSENDE INSTEEL

Foto: Djedzura ©iStockphoto

Kinderen hebben ankerpunten en veilige hechting nodig. Ze moeten zich kunnen situeren tegenover zichzelf, hun familie, hun vriendjes, de maatschappij en de Onzichtbare. Daarom is religieuze opvoeding van groot belang, vertelt kardinaal Danneels in het magazine 'Verbonden'.

Eind vorig jaar verscheen het magazine 'Verbonden, de kunst van goed samenleven' over de eucharistie. Het is meteen het laatste nummer in de reeks 'Leven – wat er echt toe doet' die tot stand kwam in opdracht van de Vlaamse en Nederlandse bisschoppen. De eucharistie wordt bron en hoogtepunt genoemd van het christelijk leven. In de praktijk is de beleving hiervan evenwel niet vanzelfsprekend, ook niet voor gelovigen. Het nieuwe magazine speelt hierop in. Het richt zich tot gelovigen – of minder gelovigen – die meer willen weten over de eucharistie en tot ouders van kinderen die hun eerste communie voorbereiden.

Johan Van der Vloet

Net als de vorige edities plaatst ook dit magazine *Verbonden* een existentieel thema centraal: mensen verlangen naar een menswaardige en rechtvaardige samenleving, waarin ze zelf tot hun recht komen en die tegelijk solidair is. Het nieuwe blad wil het evangelie laten oplichten als bijzondere onderstroom op weg naar zo'n samenleving. Daartoe verkent het de eucharistie vanuit een originele invalshoek: wat verbindt ons als mensen? Zo wil het mensen helpen om de eucharistie te (her-)ontdekken als bron van leven in verbondenheid.

Het magazine sluit aan bij het zoeken naar een nieuwe vorm van kerkgemeenschap en het herstructureren van onze gemeenschappen. Daarin speelt de viering van de eucharistie als bron van verbondenheid een centrale rol. *Verbonden* helpt bezinnen over wie we als kerkgemeenschap zijn en wat we voor de maatschappij willen betekenen. Waaruit leven wij? Hoe willen we dit leven doorgeven, ook al zijn we minder talrijk? Het magazine biedt stof voor reflectie en vitalisering: aandacht voor het sociale denken van de Kerk, de aanwezigheid van Christus in de eucharistie, de band tussen eucharistie en leven, enzovoort.

Het beste?

Een tweede habitat van het magazine vormen de samenkomsten voor ouders van eerstecom-municanten. Een ouderavond is vaak een hele uitdaging voor de parochie. De verwachtingen willen nogal eens uit elkaar lopen. Als parochie wil je vorming meegeven over eucharistie en ouders stimuleren om hun kind te ondersteunen in de geloofsopvoeding. Ouders komen in de eerste plaats voor hun kind. Zelden zijn ze regelmatige kerkgangers. Ze formuleren hun motivatie meestal als 'we willen ons kind het beste meegeven'. Dat 'beste' wordt dikwijls geformuleerd als 'de waarden van het christelijk geloof'. Slechts weinigen willen daarbij het 'volle kerkelijke pond'.

Samen met het magazine introduceren we een originele benadering van gezinscatechese. Ouders vragen zich wel eens af of ze hun kind goed opvoeden. Hoe kun je je kind waarden en grenzen aanreiken? Daarin ervaren ze religie en geloof als elementen die belangrijk kunnen zijn voor levenskwaliteit. Een – overigens agnostische – vader zei hierover tijdens een ouderavond: "Gezonde godsdienstbeleving brengt mensen bij het beste van zichzelf." Het boekje *Kleine voeten*

op grote wegen nodigt ouders daarom uit om mee een rol te spelen in de religieuze ontwikkeling van hun kind, ook al staan ze zelf niet zo dicht bij de Kerk.

Concreet bevat het boekje zeven hoofdstukken over dagelijkse opvoedingsthema's. Elk hoofdstuk opent met een stripverhaal: dit is een soort 'plaatsvervangend' gesprek van een vader of moeder met hun kind over een thema dat kinderen bezighoudt. Daarna volgen een Bijbelverhaal, hertaald voor kinderen, en een gebedje. *Kleine voeten op grote wegen* kan perfect buiten de context van de eerste communie gebruikt worden. Toch zijn ouderavonden een prima insteek om ouders te laten kennismaken met dit boekje.

- Kijk op www.verbonden.org voor een overzicht van het magazine en blader in het boekje *Kleine voeten op grote wegen*. Tips, ondersteunende PowerPointpresentaties en andere catechetische hulpmiddelen vind je onder de knop 'catechesemogelijkheden'. Braambos maakte een filmpje over het magazine: <http://youtu.be/ONJrBcw85OU>.
- Johan Van der Vloet - Ilse Cornu (red.), *Verbonden. De kunst van goed samenleven*, Halewijn, Antwerpen, 2014. Prijs: 4 euro; vanaf dertig exemplaren: 3 euro.
- Johan Van der Vloet - Ilse Cornu, *Kleine voeten op grote wegen. Warme avondmomenten met je kind*, Halewijn, Antwerpen, 2014, 15 euro; vanaf dertig exemplaren: 10 euro.
- Bestellen kan via <http://www.halewijn.info>.

GROEP IN DE KIJKER

KERKRAAD VAN DE WEGEL OEFENT MET PASTORES EN PAROCHIETEAM IN DIALOOGGEMEENSCHAP

De eerste stap was de gelovige gemeenschap onderbrengen in een kapel op maat: het gelijkvloers van de pastorie.

In het archief van de Wegel – Heilig Hart in Hoboken stoot ik op een sepia geworden foto van een verre voorganger te midden van de kerkfabriek. Links en rechts van de herder zes eerbiedwaardige snorren met een dure sigaar in de rechterhand. Behalve zeven wijnglazen is het tafelkleed volkomen leeg. Geen ingewikkelde dossiers noch balansen. Het zou me verbazen mochten de heren het, behalve over de nakende processie, nog over iets anders dan het middelmatige wijnjaar 1925 hebben gehad.

Ronald Sledsens

Er was ook geen reden. De kerk stond er nauwelijks vijftien jaar en sleet zat er niet op, evenmin als op de gemeenschap zelf. Dus konden de heren zich doorgaans beperken tot wat ze sedert Napoleon hoorden te doen: instaan voor het onderhoud van het kerkgebouw, het orgel, de liturgische kleding en het liturgisch vaatwerk en waken over de aankoop van hosties, miswijn, kaarsen en eventueel nieuw linnen. De beroepen van de heren staan op de foto niet vermeld. Wellicht zitten de dokter, de notaris, de uitvaartondernemer en de plaatselijke groothandelaar ertussen. Kortom mensen met fatsoen en invloed, twee andere woorden voor geld.

Als ik vandaag naar de kerkraad op diezelfde plek kijk, zie ik vooral competenties: een architecturale, een technische, een juridische, een theologische, een historische en een economische. Sommigen verenigen twee competenties in een persoon. En vrijwel iedereen heeft er een pastorale bovenop. Dat lijkt een luxe, maar ze is niet overbodig. Het opmaken van een meerjarenplan met een strategische, een financiële en een afsprakennota gaat goedbedoelde vrijwilligheid te boven. Maar los van de formele opdracht waar een kerkraad voor staat,

moet iedere kerkraad ook de oefening maken om na te denken over de zin en het hoe van een ruimtelijke katholieke aanwezigheid midden de pluraliteit. Misschien is het verhaal dat de overheid de kerkfabrieken bijpast ooit een eindigend verhaal. Dan zal veel afhangen van hoe een lokale gemeenschap zich tegen dan gerecontextualiseerd heeft. Ik bedoel daarmee: hoe ze ingespeeld heeft op demografische veranderingen in de buurt of wijk, hoe zinvol de verbindende rituelen waren die ze bood, hoe onthaland ze is geweest voor andere dan liturgische bijeenkomsten, hoe ze gefundeerd op Gods trouw aan mensen werkelijk een gegeven Kerk aan allen ter plaatse is geweest. Net zoals katholieke scholen ervoor gekozen hebben om dialoogscholen te worden, dienen ook katholieke gemeenschappen veel meer dialooggemeenschappen te worden met de hen omringende realiteit.

In de Wegel wil dat zeggen dat deze oefening volop bezig is. Het is een oefening voor pastores, parochieteam en kerkraad samen. Wat er met het veel te grote en dure neogotische kerkgebouw zal gebeuren, overigens een pilootproject voor de stad Antwerpen, zullen we weten na afloop van de voorstudie die nu bezig is. Maar mentaal hebben we er al afscheid van genomen. We willen onze energie inzetten op missionaire oriëntatie en visieontwikkeling, er voorlopig van uitgaand dat het religieuze en het spirituele in dit deel van de stad aan betekenis moet winnen. Geloofsgemeenschappen die hun middelen zien afnemen, worden volgens onderzoek minder creatief. Het moet juist andersom. Een plek die generaties lang boordevol 'religiosus' is geweest, bezit nog altijd voldoende kracht om straks ruimtelijk een oeverloos banaal gebied te ontsluiten en karakter te geven, op voorwaarde dat de verbeelding het niet laat afweten.

ESTAFETTE

VRIJWILLIGERS UIT DE KERK AAN HET WOORD

Ludo Vandevorst en Magda Vingerhoets nemen elk jaar deel aan de stille Goede Vrijdagtocht die Solidariteitspastoraal De Loodsen organiseert in Antwerpen. In stilte trekken enkele honderden gelovigen door de stad. Op enkele plaatsen houden ze halt voor een bezinning bij onrecht en lijden in onze wereld vandaag.

© De Loodsen

“ Licht in de duisternis

Jarenlang ging ik op Goede Vrijdag naar de kerk om de kruisweg mee te maken. 's Avonds beleefde ik Goede Vrijdag op een intensere manier. Dan luisterde ik in de opera naar de uitvoering van Parsifal van Wagner. Vooral de scène waarin Parsifal zijn verwondering uitzingt over de schoonheid van de natuur op deze dag, was en is voor mij een sacraal moment. Gurnemanz antwoordt dan: 'Dat is de betovering van Goede Vrijdag. De tranen van berouw bevochtigen de velden en landerijen zodat de natuur openbloeit.'

Met de komst van een nieuwe intendant verdween in Antwerpen de opvoering van Parsifal – een traditie van meer dan tachtig jaar. Omdat de traditionele diensten op Goede Vrijdag me niet aanspraken, zocht ik een andere manier om deze dag te beleven. Zo beïnvloedde ik op de stille Goede Vrijdagtocht. Dit actief, open en multicultureel initiatief in een eigentijdse taal maakte meteen een diepe indruk op me. 'In stilte' door de stad wandelen met drie kruisen is niet vanzelfsprekend. Halt houden op twee publieke plaatsen om te bezinnen bij de betekenis van Goede Vrijdag, terwijl de flanerende en kooplustige wereld rond je lustig verder draait, is al even ongewoon. Als we stil door de straten trekken en mensen vol verwondering, onbegrip of (spot)lachend naar ons kijken, bedenk ik: 'Heeft Hij dat ook ervaren?' Zo doet deze tocht me iets voelen van de miserie die Jezus heeft doorstaan op weg naar Pasen.

Op een van deze tochten beleefde ik een wonderlijk moment. Ik nodigde een bekende uit om samen met mij het grote kruis te dragen. Later kreeg ik een mail waarin hij me daarvoor bedankte. Hij had het moeilijk en zag niet onmiddellijk licht in de duisternis. Door samen het kruis te dragen, werden zijn problemen draaglijker. Hier liet de Geest zijn aanwezigheid voelen.

© De Loodsen

“ Van bezinning naar ontmoeting

Al meer dan twintig jaar neem ik deel aan de Goede Vrijdagtocht door Antwerpen. Ik ervaar die tocht steeds weer als een contrast met het overvloedig shoppen en het gezellig eten en drinken van de mensenmassa rondom ons, zeker als het terrasjesweer is. Het mooie is dat alle christenen, van alle gezindten en alle landen, vrij mee mogen opstappen. Arm en rijk stappen broederlijk en zusterlijk naast elkaar. Met de jaren is de tocht kleurrijker geworden van huidskleur en klederdracht en jonger dankzij christenen van vreemde origine.

Sinds enkele jaren werk ik mee aan de teksten en liederen van de drie bezinningsmomenten tijdens de tocht. Onderweg deel ik flyers uit met uitleg. Daardoor beleef ik de tocht niet langer als een stille bezinning maar als een aaneenschakeling van ontmoetingen, de ene al verrassender dan de andere. Vorig jaar spraken drie winkelende moslimmeisjes me aan toen ik hen een flyer aanbood: 'Ah ja, jullie profeet Jezus werd op die dag vermoord. Maar waarom vierden jullie dat met een politie-escorte?'

Vorig jaar hielp ik in de kathedraal witte kruisjes uitdelen aan deelnemers. Daarop stonden toen geen namen van vermoorde mensen, maar van landen in oorlog. Lukraak reikte ik kruisjes aan. Zo ook aan Georgette Bagunda, een Belgische vrouw van Congolese afkomst met wie ik al jaren bevriend ben. Groot was ons beider verwondering toen bleek dat haar kruisje het opschrift 'Congo' droeg.

Al die ontmoetingen maken de beleving van de Goede Vrijdagtocht voor mij heel concreet. Het gaat niet alleen over de gedachtenis van de kruisdood van Jezus van Nazareth, maar ook over het leed van mensen in onze eigen familie, stad en land en wijde wereld.

”

Ludo Vandevorst

”

Magda Vingerhoets

Praktisch:

De Goede Vrijdagtocht vertrekt op 3 april aan de kathedraal na de Goede Vrijdagviering (inzingen om 16.15 uur), houdt halt op de Meir aan het beeld van de hand en sluit af aan de Sint-Joriskerk om 18 uur. Info: Annemie.luyten@deloodsen.be, 03 234 05 11.

DE KIOSK

MEDEDELINGEN

BENOEMING

Lieven **Snyers**, pastoor te Lille, Onze-Lieve-Vrouw-Geboorte, *Gierle* en federatiecoördinator te Lille, werd per 1 december 2014 tevens benoemd tot deken van het dekenaat Kempen-Oost.

ZENDINGEN

Christel **Chris Smits**, pastoraal werkster van het aartsbisdom Mechelen-Brussel, werd per 1 januari 2015 gezonden tot parochie-assistente te Zandhoven, Sint-Amelberga; Onze-Lieve-Vrouw ten Hemel Opgenomen, *Pulderbos*; Sint-Stefaan, *Massenhoven* en Sint-Willibrordus, *Viersel*.

Walter **Vits**, pastoraal werker, parochieassistent in de federatie Herselt-Hulshout-Westerlo, werd per 1 december 2014 gezonden tot federatiecoördinator in de federatie Herselt-Hulshout-Westerlo.

AANWERVING

Rita **Boeren**, voorheen redacteur Radio bij KTRO Braambos, ging op 1 maart aan de slag als coördinator van de commissie Attent, het netwerk voor maatschappelijke inzet in het bisdom Antwerpen (de voortzetting van de voormalige Diocesane Commissie Rechtvaardigheid en Vrede en het Diaconaal Netwerk Bisdom Antwerpen).

STOPZETTINGEN

Jan **De Cock**, pastoraal werker, nam per 30 november 2014 ontslag als pastoraal ziekenhuiswerker in het Universitair Ziekenhuis Antwerpen te Edegem.

Bart **Gabriël Goossens**, norbertijn van Tongerlo, nam per 1 februari 2015 ontslag als parochievicaris te Westerlo, Sint-Lambertus.

Constantius **Stan Lambaerts** nam per 1 januari 2015 ontslag als pastoor te Zandhoven, Sint-Amelberga; Onze-Lieve-Vrouw ten Hemel Opgenomen, *Pulderbos*; Sint-Stefaan, *Massenhoven* en Sint-Willibrordus, *Viersel*.

Paul **Scheelen**, pastoor van Antwerpen, Sint-Paulus, nam per 1 december 2014 ontslag als pastoor van Sint-Joris.

Frank **Théré**, diaken te Kapellen, Sint-Jozef, *Hoogboom*, nam per 1 januari 2015 ontslag als federatiecoördinator van Kapellen.

Rita **Willems**, pastoraal werkster, lid van de gemeenschap Withuis, nam per 1 september 2014 ontslag als parochieassistent te Antwerpen, Heilige Geest.

De bisschop stelt er prijs op bij deze gelegenheid zijn medewerkers van harte te danken.

OVERLIJDEN

Op 13 december 2014 overleed te Antwerpen-Wilrijk Edmond **Van der Auwera**, voormalig pastoraal rusthuiswerker in het Woon- en Zorgcentrum Sint-Vincentius te Antwerpen-Ekeren. Hij werd geboren te Aartselaar op 1 juni 1924 en tot priester gewijd op 25 juli 1948.

Op 16 december 2014 overleed te Antwerpen Karel **Raeymaekers**, voormalig coördinator katholiek pedagogisch hoger onderwijs. Hij werd geboren te Turnhout op 6 april 1927 en tot priester gewijd op 20 juli 1952.

EUCHARISTIE VIEREN

Algemene instructie van het Romeins missaal.

Zopas verscheen *De eucharistie vieren. Algemene instructie van het Romeins missaal* in het Nederlands. De vertaling werd goedgekeurd door de Vlaamse bisschoppen. Ze vormt een eerste stap in voorbereiding op de uitgave van de volledige herziene vertaling van het *Romeins missaal*. De *Algemene instructie van het Romeins missaal* geeft een antwoord op vele inhoudelijke en praktische vragen in verband met de eucharistie: waarom is dit sacrament zo belangrijk voor het leven van de Kerk? Hoe verloopt de eucharistie precies en welke betekenis hebben de verschillende symbolen, handelingen, gezangen en teksten die het ritueel van de viering opbouwen? Wat is de eigen taak van de priester en de diaken, van de lectoren en acolieten? Welke richtlijnen zijn er voor de inrichting van een kerkgebouw? Het is de eerste informatiebron en een basisinstrument voor wie de rijke betekenis van de eucharistie wil ontdekken. Naast gedetailleerd commentaar bevat het boek ook een uitgebreid trefwoordenregister.

ICLZ., *De eucharistie vieren. Algemene instructie van het Romeins missaal (2002/2008)*, Licap, Brussel, 2014, 168 blz., 22 euro.

COLLOQUIUM EUROPESE PAROCHIES

'Gezonden om te dienen. Naar de periferie gaan' is het thema van het Colloquium voor Europese Parochies van 5 tot 9 juli 2015 in Lisieux. Bij de uitwerking van het thema wordt gefocust op drie doelgroepen: eenzamen, daklozen en migranten. Info en inschrijving: Gudrun Theuninck, CCV Bisdom Brugge, 050 74 56 10, gudrun.theuninck@ccv.be.

DIGITALE VEERTIGDAGENRETRAITE

"Deze adventsretraite was boeiend en verrijkend, en wat een luxe, midden in het dagelijks bestaan, op het even welke plaats, even kunnen 'putten' uit de bron van verwachting! En dat samen met zovelen, het scheidt moed!" De positieve reactie van Lut op de digitale adventsretraite van de jezuïeten is maar een van de vele. Het zette de jezuïeten aan om ook tijdens de vasten een digitale retraite geïnspireerd door de ignatiaanse spiritualiteit uit te werken om mensen te helpen om dicht bij God te komen.

Deelnemers ontvangen een e-mail met gebedsmateriaal om elke dag even tijd te maken voor gebed, thuis, in een kapel,

onderweg, alleen of samen met anderen. De website en de mails zijn makkelijk leesbaar op smartphone en tablet.

Ignatiaansbidden.org wil de digitale en fysieke geloofswereld dicht bij elkaar brengen. Daarom worden de deelnemers uitgenodigd om hun ervaringen te delen via een gastenboek en worden er uitwisselingsgroepjes georganiseerd op de werkvloer enzovoort.

Inschrijven doe je door je e-mailadres op te geven via www.ignatiaansbidden.org.

© Christiane Chin A Paw

NIEUWE PORTAALWEBSITE VAN DE KERK IN VLAANDEREN

Kerknet 2.0 is online. Het portaal wil Kerk en geloof in Vlaanderen op de internetkaart zetten en binnen het medium een referentie worden op het vlak van digitale inhoud, gebruikerservaring en gemeenschapsvorming. Om dit te realiseren, sloegen meerdere organisaties de handen in elkaar: de Vlaamse bisschoppen, Halewijn, Studiecentrum Kerk en Media, CCV, IJD en URV. Een gesprek met Sim D'Hertefelt, internetarchitect en coördinator van de nieuwe portaalwebsite.

Sim D'Hertefelt

Sara Loobuyck

Waarom werd de bestaande website Kerknet in een nieuw jasje gestoken?

Kerknet bestaat dit jaar twintig jaar. De site was een internetpionier en werd al snel een referentie op het vlak van kerkelijk nieuws. Ze telt maar liefst honderdduizend unieke bezoekers per maand. De laatste vijftien jaar heeft ze echter alle revoluties in het digitale medium gemist. Tegelijk stelden we vast dat de kerkelijke aanwezigheid online enorm versnipperd is. Het vernieuwende aan Kerknet is dat verschillende organisaties hun middelen hebben samengelegd om een goed portaal te maken dat bovendien de diversiteit van het Kerk-zijn in Vlaanderen goed weergeeft. De bezoeker vindt nu op één plaats, Kerknet 2.0, alle waardevolle informatie over Kerk en geloof in Vlaanderen terug en wordt eventueel doorverwezen naar andere sites.

Waarom wil de Kerk investeren in digitale media?

Om sociologische en theologische redenen. Ten eerste brengen mensen heel wat tijd online door. Als wij als Kerk de naaste willen zijn van mensen, dan moeten we hen tegemoetkomen in het digitale medium. Ten tweede heeft de Kerk op het net een van haar kerntaken te vervullen: het geloofsverhaal op een mooie manier vertellen. Vroeger investeerde de Kerk in de bouw van grootse kathedralen. In deze tijd is het haar missie om als het ware kathedralen van bits en bytes te bouwen.

Door te investeren in een nieuw Kerknet willen we onze doelgroep verbreden. We richten ons niet alleen tot kerkgeïnteresseerde mensen, maar willen ook jongeren, niet-gelovigen en zinzokers aanspreken.

Naar aanleiding van Wereldcommunicatiedag 2014 schreef paus Franciscus: "Ook op het gebied van communicatie hebben we een Kerk nodig die warmte kan brengen en harten kan beroeren." Is dat de ambitie van Kerknet 2.0?

De paus geeft ons een missie, die wij op twee manieren concreet maken met de vernieuwing van Kerknet. Ten eerste willen we dat warme geloofsverhaal vertellen. We blijven kerkelijk nieuws aanbieden, maar willen daarnaast ook evangeliseren. Het digitale medium is bijzonder goed geschikt om het godsbesef in mensen wakker te maken. Het gevaar is reëel dat we als Kerk het belang van internet onvoldoende inzien. Voor nieuwe generaties is het net een van de weinige plaatsen waar ze nog in contact komen met het geloof. Ten tweede willen we online gemeenschap vormen. Geraakt door het evangelie willen we mensen laten delen in ons verhaal: door de dialoog voort te zetten op sociale media, door inhoudsbijdragen of commentaren te leveren, door hun de mogelijkheid te bieden om inhoud te delen met vrienden... Het internet is bovendien een interactief medium.

Kerknet kan ook een hulpmiddel zijn om het geloof niet enkel via het scherm te beleven. Stel dat een bezoeker van de website de eucharistieviering in zijn parochie niet kan bijwonen, dan kan een online-vieringenzoeker een wegwijzer zijn om ook buiten het internet gemeenschap te vormen.

Welke meerwaarde biedt de nieuwe website?

We hebben veel aandacht besteed aan de vormgeving. Dat het ook mooi mag zijn, is iets wat we in de Kerk online tot nu toe te weinig benadrukt hebben. De Kerk heeft een lange traditie van investeren en innoveren in nieuwe media. We sluiten aan bij de ambities van de religieuze schilderkunst, boekdrukkunst en verluchte handschriften. Ook daar leefde het verlangen om mooie kunst te maken.

Nieuwsgierig? Surf vlug naar nieuw.kerknet.be. Het volledige gesprek met Sim D'Hertefelt vind je terug op www.relevant-bisdomantwerpen.be

GEWELDLOOS COMMUNICEREN

Heel wat van onze dagelijkse communicatie is doordrongen van geweld. Alleen beseffen we dat niet. We associëren geweld immers met vechten, schoppen en slaan, oorlog voeren en doden. En toch, geweld in ons taalgebruik is ons niet vreemd. Zelfs kinderen en jongeren drukken zich geregeld uit in ruwe en agressieve taal. Marshall B. Rosenberg, een Amerikaans klinisch psycholoog, pleit daarom voor 'geweldloze communicatie'. Het gaat om een manier van communiceren, zonder enige vorm van geweld, die verbindt en ontwapent.

Rosenberg spreekt van 'levensvreemdende communicatie' wanneer in het taalgebruik sprake is van een moralistisch oordeel, een veroordeling, een eis (in plaats van een verlangen), een ontkenning van verantwoordelijkheden, een vergelijken van mensen met elkaar. Etiketten, vernederingen, beschuldigingen en beledigingen zijn vormen van oordelen. De meesten van ons zijn ermee opgegroeid, waardoor we dit overnemen in ons spreken en waardoor we onszelf en anderen kwetsen en in een neerwaartse spiraal brengen. Een herkenbaar voorbeeld voor gezinnen met kinderen: "Bram, je hebt je sokken alweer laten rondslingeren. Ik ben het grondig beu. Ruim dit onmiddellijk op." Hoe anders klinkt het wanneer moeder of vader zegt: "Bram, ik zie je vuile sokken onder tafel liggen. Dat irriteert me omdat ik orde belangrijk vind en we hierover een afspraak maakten. Zou jij ze in de wasmand willen gooien?"

Geweldloze communicatie is een proces waarbij een taal van mededogen – een taal vanuit het hart – ons helpt om ons eerlijk te uiten en empathisch

naar anderen te luisteren: thuis in het gezin, in parochieteams, op het werk, in scholen en verenigingen enzovoort. De bedoeling is niet anderen en hun gedrag te veranderen zodat *wij* onze zin krijgen, maar om relaties op te bouwen die gebaseerd zijn op gelijkwaardigheid, eerlijkheid en empathie, waarbij rekening gehouden wordt met elkaars behoeften. Concreet gaat het om: het *waarnemen* van een feitelijke situatie en deze onder woorden brengen, zonder te oordelen of te veroordelen; het *verwoorden van hoe we ons hierbij voelen*; het *verwoorden van wat we nodig hebben* en het *formuleren van een concreet verzoek*. In het voorbeeld met de sokken van Bram vinden we dit terug: "Bram, ik zie je vuile sokken onder tafel liggen (waarneming zonder te veroordelen), ik voel me hierdoor geïrriteerd (gevoel) omdat ik orde belangrijk vind en we hierover een afspraak maakten (behoefte). Zou jij je sokken in de wasmand willen doen? (verzoek)"

Andersom kunnen we deze vier elementen ook toepassen wanneer we anderen beluisteren. Het is je inleven in de beleving van wat de ander voelt en nodig heeft, in plaats van het eens of oneens te zijn met iemands mening. Zo betekent 'kritiek ontvangen' volgens dit proces van verbindend communiceren dat je de gevoelens van de ander aanvaardt en een zicht tracht te krijgen op zijn of haar niet- vervulde behoeften, om van daaruit te bekijken wat je kunt doen om bij te dragen tot de vervulling ervan.

Hilde Pex

Interdiocesane dienst voor gezinsspastoraal.
Meer info via www.gezinsspastoraal.be/261

PECHA KUCHA GEZINSPASTORAAL

Gezinsspastoraal is een ruim begrip dat bij heel wat bewegingen en verenigingen past. Op 5 mei geven we aan een tiental organisaties de kans hun werking voor te stellen. We sluiten de middag af met ruimte voor ontmoeting en een infomarkt bij een stukje taart.

Info en inschrijven via www.ccv.be/antwerpen en 03 287 35 83. Wil jij graag jouw beweging of vereniging voorstellen? Neem dan contact op met Reiner Loos via reiner.loos@ccv.be.

Een overzicht van alle activiteiten die door de verschillende diensten, verenigingen en bewegingen in ons bisdom georganiseerd worden, vind je op www.bisdomanwerpen.be (klik op kalender in de linkerkolom) of via de link op www.relevant-bisdomanwerpen.be.

OPGELET! WIJZIGING LUNCHCONFERENTIE

Op de lunchconferentie van 24 maart spreekt **Ward Kennes**, Vlaams Volksvertegenwoordiger en burgemeester, over democratie en radicalisering van godsdiensten. Hij vervangt Marianne Thyssen. Nog voor de verkiezingen van mei 2014 zei ze toe. Ondertussen werd ze Europees Commissaris voor Werk, Sociale Zaken, Vaardigheden en Arbeidsmobiliteit. Omwille van een buitenlandse arbeidsconferentie kan ze zich die dag niet langer vrijmaken.

Info via www.lunchconferentie.tk.

Afspraak op dinsdag 24 maart om 11.30 uur op het TPC, Groenenborgerlaan 149 in Antwerpen. Toegang: 8 euro. Inschrijven bij CCV via antwerpen.ccv.be of 03 287 35 83. Vergeet je boterhammen niet!

DOORKIJK

BEZINNING

© Zuster Annie

WAAROM?

“

Waarom kan ik U nu niet volgen, Heer? (Johannes 13, 37)

”

“Waarom?”, vraagt Petrus aan Jezus tijdens het Laatste Avondmaal. “Waarom kan ik U nu niet volgen, Heer?” (Johannes 13, 37).

Eigenlijk had Jezus die vraag uitgelokt toen Hij zei: “Waar Ik heen ga, kun je Mij nu nog niet volgen. Later zal je Mij volgen.” Dat is een onverwacht en verrassend antwoord. Waarom zegt Jezus dat Petrus Hem nu niet kan volgen? Hij die zijn leven voor zijn Meester wil geven?

“

Jezus toont dat ‘niet-sterk-zijn’, ‘niet-volmaakt-zijn’ en ‘niet-bekwaam-zijn’ juist een diepere openheid en liefde-vollere band kan scheppen.

”

© Zuster Annie

Zuster Lutgardis

De tweede verrassing is nog pijnlijker voor Petrus: de ontgoocheling in zichzelf. Hij verraadde zijn Meester. Dat had hij zelf nooit voor mogelijk gehouden. Hij was echt bereid – en dus in zijn ogen bekwaam – zijn Meester te volgen tot in de dood. Jezus had gelijk. Petrus is pijnlijker verrast over zichzelf. Hij is niet wie hij dacht te zijn.

Er wacht Petrus nog een derde verrassing. Na zijn verraad, bij de verschijning van Jezus aan het Meer van Tiberias, zegt Jezus hem: “Volg Mij!”, om wat verder te herhalen “Volg me maar!” (Johannes, 21, 19 en 22). Het is net alsof Jezus wil zeggen: “Petrus, nu ben je klaar. Nu ben je bekwaam om Mij te volgen.” Het is alsof deze verloochening eerder nodig was. Petrus moest immers nog inzien en aanvaarden – wat Jezus al wel wist – dat hij niet bekwaam is om uit zichzelf zijn Meester radicaal tot in de uiterste consequenties te volgen.

Petrus voert hier niet meer het hoge woord. Hij is zich zeer bewust van zijn kwetsbaarheid en zijn zwakheid. Maar Petrus mag vooral ervaren dat Jezus hem niet afschrijft. Want Jezus beperkt zich niet tot het blootleggen van zwakheid en zonde. Hij toont dat ‘niet-sterk-zijn’, ‘niet-volmaakt-zijn’ en ‘niet-bekwaam-zijn’ juist een diepere openheid en liefde-vollere band

kan scheppen. Als antwoord op die zwakheid openbaart Jezus het ware gelaat en de ware gezindheid van zijn Vader.

Meer nog, Jezus toont aan dat Petrus tot op de bodem van zijn onmacht moet afdalen om de diepte van Gods barmhartigheid te ervaren. De bodem van zijn onmacht brengt hem tot de onmetelijkheid van Gods Liefde. Die ervaring vormt hem om tot getuige. Die ervaring maakt hem tot volgeling, ja, zelfs volgeling tot in de dood.

Zwakheid is genade, kán genade worden, kán genade zijn. Ook voor ons. Het zijn glimpen van genade als we onszelf durven zien in het licht van God die Liefde is. Dan bewegen we ons van ‘neen, nu niet’ naar ‘jij, volg Mij’. Dan wordt onze overgave geleidelijk nederig en worden we rustige en tevreden mensen omdat we onszelf aanvaarden zoals we werkelijk zijn. Dan worden wij getuigen van God die liefde en barmhartigheid is.

Dan worden wij zijn volgelingen tot in de ‘dood’-gewone dagelijkse dingen.

*Zuster Lutgardis Craeynest
Zuster van Don Bosco*

Welk effect heeft de uitdrukking 'je krijgt carte blanche' op jou? Krijg je stress van de keuzevrijheid of prikkelt het net je creativiteit? Keuzes maken is het thema van het jongerenkamp JEP! dat IJD Jongerenpastoraal Antwerpen van 6 tot 11 juli voor de vierde keer organiseert.

We maken in ons leven voortdurend keuzes. Ingrijpende keuzes zoals een studiekeuze, maar ook huis-, tuin- en keukenkeuzes. Die door-deweekse keuzes zeggen vaak meer over ons dan we denken. Neem je ketchup of mayonaise, drink je koffie of thee, lees je een boek of kijk je liever tv, neem je de fiets of de auto, eet je het lekkerste eerst of juist het laatst? Identiteit blijkt onlosmakelijk verbonden met kiezen. Je identiteit bepaalt je keuzes en andersom bepalen je keuzes je identiteit. Zelfs niet kiezen en kop of munt laten beslissen, zegt veel over jezelf.

Nog nooit hadden we zoveel keuzemogelijkheden als vandaag, en toch lopen we vaak met dezelfde Nike Air Max-schoenen, Ray Ban-bril of Dakine-rugzak rond. We dromen haast allemaal van

diezelfde iPhone. We willen erbij horen en tegelijk uniek zijn. Hoe doen we dat? De wegwijzers op kruispunten in ons leven nemen vele vormen aan. We laten ons leiden door publiciteit, maar ook ouders en vrienden spelen een belangrijke rol. Ambities, dromen en verwachtingen van anderen en van onszelf zijn ook vaak subtiele maar hardnekkige wegwijzers.

Stilstaan bij het maken van keuzes blijkt belangrijk, ook voor jongeren. Hoe pak je moeilijke keuzes aan? Allerhande tactieken zijn mogelijk. Niet kiezen door het keuzemoment alsmaar op te schuiven tot de keuze voor jou gemaakt wordt, is een eerste optie. Sommigen laten het lot of de sterren beslissen. Anderen gaan per eliminatie te werk bij hun keuze. Afwegen van pro's en contra's is dan weer een klassieker, maar opgelet als het hart en het verstand anders kiezen.

Kardinaal Jozef Cardijn, stichter en bezieler van de KAJ, gaf ons het principe van zien, oordelen en handelen om zorgvuldig keuzes te maken. Ignatius van Loyola stelt de onderscheiding der

geesten voorop: 'Wat brengt je dichter bij God of jezelf?' Vanuit dit perspectief kijk je helemaal anders naar je keuze. Hoewel Ignatius zo'n vijfhonderd jaar geleden leefde, is zijn perspectief heel hedendaags en relevant: Hoe blijf ik dicht bij mezelf in mijn keuzes? Hoe blijf ik trouw aan mezelf? Hoe blijf ik trouw aan Gods oproep tot menswording? 'Gekozen worden' biedt ook een ander perspectief. Wij zijn ieder gekozen en geliefkoosd door God. Welk antwoord geven we op Gods roeping tot ons?

Het bij elke jongere gekende acroniem YOLO of *You Only Live Once* kan een antidotum zijn voor eeuwige twijfelaars. Maar deze geven dan weer wel terecht aan wat er op het spel staat, iets waaraan YOLO's vaak voorbijgaan. Kortom, materiaal genoeg voor een hele week spel, gesprek en plezier. Niet twijfelen maar inschrijven is de boodschap: www.regi.ijd.be.

Tot op JEP!

JEP!
DAT TREFT

CARTE BLANCHE

6-11 JULI 2015

Info: Jongerenpastoraal IJD - Antwerpen, ijdanwerpen@ijd.be of 03 454 11 44.

JONGERENKATERN

KIEZEN, HOE DAT JE DAT EIGENLIJK?

Verstandige keuzes maken: het is niet altijd even gemakkelijk. Sommige keuzes lijken een prima idee op korte termijn, maar blijken op lange termijn toch niet de beste geweest te zijn. Vandaag moeten jongeren veel keuzes maken. Wat wil ik studeren? Wil ik wel verder studeren of ga ik liever meteen werken? Doe ik wel of geen vakantiejob? Ga ik op kot of blijf ik nog even lekker thuis?

Al die keuzes die op je afkomen, het kan soms best beangstigend zijn. Wat als je de verkeerde keuze maakt? Wellicht kan het interactieve spel *Pats & Co* van Welzijnzorg helpen wat inzicht te verwerven in het maken van verstandige keuzes.

Pats wil graag alleen gaan wonen, maar dan moet ze wel een betaalbare woning vinden, een vaste baan hebben om de huur te kunnen betalen en over de nodige financiële middelen beschikken om van te kunnen leven. Als speler kruip jij in de huid van Pats en moet jij proberen de juiste keuzes te maken voor haar. Kun jij zorgen dat ze een gelukkig leven kan leiden of belandt ze door jouw verkeerde keuzes in armoede? Probeer het uit via de volgende link:

www.patsenco.be.

PLUG & PLAY

IJD'ERS VAN CATAN

Het nieuwe bordspel *IJD'ers van Catan* dat je kunt ontlenuen in onze infotheek is gebaseerd op het bekende gezelschapsspel *Kolonisten van Catan*. Al spelend maak je als begeleider van een jeugdpastorale werking kennis met de vier grote pijlers van Jongerenpastoraal IJD Antwerpen: engagement, persoonlijke groei, ontmoeting en geloof. Het doel van het spel bestaat erin zoveel mogelijk mensenkettingen, tenten of kerken te bouwen, terwijl je tussendoor vragen beantwoordt die onder een van de vier pijlers vallen. Zo word je tijdens het spel uitgedaagd om na te denken over je eigen visie op jongerenpastoraal.

DE BRAAMBES

Kaatje koos voor een toffe job en IJD Antwerpen koos voor Kaatje!
"Van mijn hobby mijn job maken: het is een droom die werkelijkheid wordt.
En dat overgoten met een warm welkom.
Bedankt collega's."

Kaatje

WAS JIJ ERBIJ?

"Dit biedt ons de gelegenheid om elkaar echt te ontmoeten en in gesprek te treden met elkaar. Dat doet deugd", luidde het her en der op de ontmoeting van de actieve priesters van het Vicariaat Antwerpen met mgr. Bonny. Omdat priesters en onze bisschop niet vaak de kans hebben om buiten vergaderingen of pastorale activiteiten met elkaar van gedachten te wisselen, plande mgr. Johan Bonny dit jaar uitdrukkelijk een ontmoeting met zijn actieve priesters in de verschillende vicariaten. Een gesmaakt initiatief dat volgend jaar vast en zeker weer op de agenda staat.

Tijdens haar vastencampagne focust Broederlijk Delen op de gevolgen van grondstoffenontginning voor plaatselijke gemeenschappen in Peru. Dat heeft ook alles te maken met onze manier van omgaan met materialen en toestellen. Op de lanceerdag van de campagne legden infostands de link met duurzaam materiaalgebruik: Recupel, de 'Kilomeet' (een afdeling van de Kringwinkel te Antwerpen), Ecokerk, Repair Café, een boekenruilkast en een recyclage-kunstwerk van kunstenaar Mark Beekmans uit Gooreind met petflessen. Of: wat je met materialen allemaal kunt doen om ze een tweede leven te geven.

Mgr. Georges Bizimana, bisschop-coadjutor van Bubanza in Burundi, ging op 4 januari in de Sint-Walburgiskerk in Antwerpen voor in de viering ter gelegenheid van Afrikazondag, in concelebratie met mgr. Johan Bonny en met medewerking van de Afrikaanse gemeenschappen van Antwerpen. Beiden kennen elkaar goed uit de jaren die ze doorbrachten op het Belgisch College in Rome.

Er werd gespeecht, gedronken, gesmuld, gelachen, gepraat en er werden vooral veel contacten gelegd en banden gesmeed op de nieuwjaarsrecepties van de kersverse Vicariaten Kempen, Diocesane Diensten en Antwerpen.

'De historie van Den Eene en Den andere.' De levensgrote poppen van Theater Froefroe en het solidariteitskoor Frappant presenteren op 10 januari in Merksem een treffend actueel totaalspektakel. De vos als generaal verbeeldt de oorlogsmachine die blind blijft doordraaien. Pijnlijk actueel projecteerde de beamer de tekst: 'Je suis Charlie'.

© Liesbeth De Pooter

Tijdens 'Welkom in de mis voor vormelingen' op 11 januari maakten jong en oud kennis met de geheimen van de eucharistie en de Onze-Lieve-Vrouwekathedraal. Charlotte Dela Montagne van basisschool Wonderwijzer uit Schilde was onder de indruk: "Het was tof dat de pastoor tevoren de liedjes uitlegde. Hij deed dat op een grappige manier. Tijdens de viering in de kathedraal herhaalde hij sommige dingen, speciaal voor ons, terwijl er ook zoveel andere mensen waren. 'Cool', dacht ik toen, 'die doet dat gewoon!' Ik had mij de kathedraal anders voorgesteld. Ik dacht dat alles over God zou gaan, maar we leerden ook over koningen en zo, en dat de mis saai zou zijn, en dat de pastoor moeilijke dingen zou brabbelen ... Kort gezegd, het was een super-coole kerk. Volgende keer neem ik mijn vriendin mee!"

© Johan Govaerts

Voorgangers uit verschillende tradities verzorgden de feestelijke slotdienst van de Bidweek voor de eenheid van de christenen op 25 januari in de Heilige Damiaankerk in Wilrijk. Gastheer dit jaar was de Duitstalige Evangelische Gemeenschap in de provincie Antwerpen (DEGPA).

© Johan Merckaert

© Suzanne Theuns

© W. Gommelen

"Hier vallen grenzen weg tussen jong en oud, tussen rijk en arm, tussen wie ziek en gezond is, tussen mensen van ver en mensen van dichtbij. Hier zijn we gelijk aan elkaar: mensen door U geschapen, door U bemind, door U geroepen." Met deze woorden zegende mgr. Johan Bonny op 25 januari de nieuwe stille ruimte en het nieuwe tabernakel van het AZ Sint-Dimpna in Geel in. Voordien was er in de grote vergaderzaal een gebedshoekje ingericht, maar van stilte was daar nauwelijks sprake. Begin 2014 werd er daarom werk gemaakt van een aparte ruimte waarin het kruis en het Mariabeeld – een geschenk van een patiënte – nog centraal mogen staan, hoewel het ziekenhuis intern een meer pluralistische weg wil bewandelen.

1914 is een jaartal dat tot de verbeelding spreekt. Velen linken het aan de Grote Oorlog die dood en vernieling zaaide. In Essen staat 1914 ook voor opvoeding en vooruitgang. Toen namen de zusters van het Heilig Hart van Maria, op de vlucht uit Berlaar voor de aanvallen op Antwerpen, de school Mariaberg over en legden zij een stevige basis voor het toekomstige onderwijs in Essen. Op 16 november herdacht Essen dit in een dankviering in de Onze-Lieve-Vrouwekerk van Essen-centrum met deken Michel Baert als voorganger in concelebratie met pastoor Stan Dries.

HET VOORVAL UIT HET LEVEN GEGREPEN

DE VERKONDIGER

De hapjes konden beter, maar wat op de nieuwjaarsreceptie van het vicariaat niet beter kon, was de negentigjarige priester die zwiingend met een glaasje jus terzijde stond. De sociale filosoof en overigens devote katholiek Marshall McLuhan zei ooit "The medium is the message", een uitspraak waarmee hij bedoelde dat het communicatiemiddel een beslissende stempel drukt op de betekenis van de boodschap. McLuhan voorzag in 1959 al hoe computers de wereld tot een dorp zouden verbinden en de manier waarop we de wereld ervaren, veranderen. Hij had een punt, maar voor mij als geloofsverkondiger gaat het niet om computers maar om mijzelf als medium of toestel waarlangs de boodschap passeert. In het evangelie van de vrouw die aan hemorragie leed staat dat ze, toen ze Jezus aanraakte, terstond aan haar lichaam gewaarwerd dat ze weer heel was. Een heel merkwaardige zin: aan je lichaam gewaarworden dat je Jezus hebt ontmoet, dat je met andere woorden christen bent. Geloven doe je dus niet alleen met je ziel, maar ook met je lijf. Ons geloof zit vooral tussen onze oren, terwijl aan onze handen, onze ogen, onze glimlach, onze hele houding iets zou moeten af te lezen zijn van ons christen-zijn. Dit soort diepe ervaring had ik eensklaps bij deze oude priester. In abdijen vind je ze ook heel soms. Bij monniken en

religieuzen. Mensen van wie, ondanks de gestrengheid van hun leven, de stralende warmte van Christus zelf afdruipt. Zoals van sommige Woestijnvaders bekend is dat zij zich in hun meditatie zo dankbaar voelden tegenover God dat ze een absoluut gevoel van warmte over hen kregen en het ook uitstraalden. Een paar keer in mijn leven heb ik zulke overweldigende mensen ontmoet: Frère Roger, Harry Nouwen of kardinaal Joseph Bernardin van Chicago, en op die receptie laatst een ouwe priester. De huidige paus lijkt me er ook zo eentje. Mensen die al verkondigen nog voor ze hun mond hebben opengedaan. Ik ben met hem niet gaan spreken. Dat leek me overbodig want hij had al gezegd wat hij te zeggen had en was intussen trouwens in gesprek. Maar ik heb me vanop afstand wel afgevraagd: ben ik lief genoeg om Christus alleen al door mijn houding, mijn handen, mijn ogen te verkondigen? Het lijkt me een ontzaglijke kracht, die we misschien regelmatig moeten trainen in de fitnessruimte van onze ziel. Wij zijn er ons vaak te weinig van bewust hoeveel onaan-trekkelijkheid ervan ons uitgaat wanneer we geen tijd hebben, of wanneer we zenuwachtig zijn, of licht beneveld, of te slonzig gekleed of te bezig met onszelf. *The medium is the message*. Ben jij voldoende bij jezelf? Zit jij goed in je vel of niet? Sta jij open of juist

niet? Aantrekkelijkheid van de verkondiger heeft niks met leeftijd te maken: het hoeft geen neomist te zijn, de jeugd is geen tijdvak in het leven, zij is een geestestoestand, een effect van de wil. En jeugdige woordeloze verkondiging kan ook op je negentigste.

Ronald Sledsens

Ronald Sledsens

© Ilsa Van Halst

relevant

geloof / kerk / mens / maatschappij

Volgende keer:

GRENZEN VAN CULTUREN

www.relevant-bisdomantwerpen.be